

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ
КАМСКО-УСТЬИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАМА ТАМАГЫ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

ул. Калинина, д.31,
пгт. Камское Устье, 422820

Калинин урамы, 31 йорт,
штп. Кама Тамагы, 422820

тел.: (884377) 2-18-85, факс: 2-20-70, e-mail: Kamuste.Ispolkom@tatar.ru, <http://kamskoye-ustye.tatarstan.ru>.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

24.08.2018

КАРАР

№ 738

**Муниципаль мәдәният учреждениеләре
хезмәткәрләренә хезмәт хакын түләү
шартлары турында**

2018 елның 31 маендагы “Татарстан Республикасы дәүләт мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәткәргә өчен түләү шартлары турында”гы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 413 номерлы Карары нигезендә, Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты:

1. Расларга:

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының муниципаль китапханәләре, музейлар, музей тибындагы башка учреждениеләр һәм мәдәни-ял учреждениеләре хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә хезмәткәргә өчен түләү шартлары турында НИГЕЗЛӘМӘ (1 нче кушымта);

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренә мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә хезмәткәргә өчен түләү шартлары турында НИГЕЗЛӘМӘ (2 нче кушымта);

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренә эшче мәдәният, сәнгать һәм кинематография һөнәрләренә һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә хезмәткәргә өчен түләү шартлары турында НИГЕЗЛӘМӘ (3 нче кушымта);

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренә гомумтармак һөнәрләренә һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә хезмәткәргә өчен түләү шартлары турында НИГЕЗЛӘМӘ (4 нче кушымта);

2. Әлеге Карарның 1 пункты нигезендә билгеләнә торган Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт хакы әлеге Карар нигезендә хезмәт өчен түләү шартларына күчкәндә гамәлдә булган хезмәт өчен түләү системасы нигезендә түләү торган хезмәт хакыннан кимрәк була алмый дип билгеләргә (хезмәткәрләренә вазыйфай бурычларын саклап калу һәм алар тарафыннан шул ук квалификация эшләрен башкару шарты белән).

3. Кама Тамагы муниципаль районының муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләренә тиешле профсоюз органы белән килешү буенча тәкъдим итәргә:

Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү шартларын билгеләүче күмәк шартнамәләргә, килешүләргә, локаль норматив хокукый актларга тиешле үзгәрешләр кертергә; әлеге Карар белән билгеләнгән хезмәткә түләү системасы кертелгәнче, 2 айдан да соңга калмыйча Кама Тамагы муниципаль районы мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт шартларын үзгәртү турында хәбәр итәргә.

4. 2010 елның 25 августындагы “Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитетының “Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү шартлары турында”гы 712 нче Карарына (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) үзгәрешләр кертү турында”гы 2013 елның 21 маендагы 488 номерлы Карары үз көчен югалткан дип санау турында”гы 2008 елның 5 маендагы 328 номерлы Карары.

5. 1 пункт 2018 елның 1 сентябреннән үз көченә керә дип билгеләргә.

6. Әлеге Карарның үтәлешен контрольдә тотуны Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә икътисад мәсьәләләре буенча урынбасары М. Х. Хәбибулловага йөкләргә.

Житәкче

Р.В. Михеев

2018 елның 24 августындагы Кама
Тамагы муниципаль районы
Башкарма
комитетының 738 номерлы Карарына
1 номерлы кушымта

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы
китапханәләренең, музейларның, музей тибындагы башка учреждениеләрнең
һәм мәдәни-ял учреждениеләренең мәдәният, сәнгать һәм кинематография
хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре
хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартлары турындагы Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының мәдәният, сәнгать һәм кинематография, муниципаль китапханәләр, музейлар, музей тибындагы башка учреждениеләр һәм мәдәни-ял итү учреждениеләре хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартлары турындагы Нигезләмә (алга таба – Нигезләмә) хезмәткәрләренең окладларын формалаштыру тәртибен, компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр шартларын һәм күләмнәрен, шулай ук аларны билгеләү критерийларын билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

хезмәткә түләү системасы - хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартларын һәм күләмен билгели торган нормалар жыелмасы, шулай ук федераль законнар һәм Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнгән компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр;

төп оклад – тиешле һөнәри квалификация төркеменә керүче житәкче, белгеч, техник башкаручы һөнәре буенча һөнәри эшчәнлек алып баручы хезмәткәрнең компенсацион, стимуллаштыручы һәм социаль түләүләрне исәпкә алмыйча оклад, хезмәт хакы ставкасы;

хезмэт хакының база ставкасы - эш яки житәкче, белгеч, техник башкаручы һөнәре буенча һөнәри эшчәнлек алып баручы учреждение хезмәткәренен компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләрне исәпкә алмыйча оклад, хезмэт хакы ставкасы;

вазыйфаи оклад - хезмэт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен, ставкаларны исәпкә алып, компенсация һәм кызыксындыру түләүләрен исәпкә алмыйча, календарь ае өчен хезмәткәренен хезмэт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен түләүнең билгеләнгән күләме;

хезмэт хакы (хезмәткәр хезмәтенә түләү) – хезмәткәренен квалификациясенә, катлаулылыгына, санына, сыйфатына һәм эш шартларына бәйле рәвештә хезмэт өчен түләү, шулай ук компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләр;

компенсация характерындагы түләүләр – компенсация характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр, шул исәптән нормадан читкә тайпылучы шартларда эшләгән өчен һәм компенсация характерындагы башка түләүләр;

кызыксындыру характерындагы түләүләр – кызыксындыру характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре.

1.3. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының

мәдәният, сәнгать һәм муниципаль китапханәләр, музейлар, музей тибындагы башка учреждениеләр һәм мәдәни-ял учреждениеләре кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренен хезмэт хакы (хезмәте өчен түләү) түбәндәгеләрдән чыгып билгеләнә:

- вазыйфаи окладлардан;
- кызыксындыру характерындагы түләүләрдән;
- компенсация характерындагы түләүләрдән.

1.4. Хезмәткәрдә профиль буенча эш стажының артуына, мәгариф турында документлар алуга яисә яңадан торгызуга, квалификация категориясе бирелү белән, мактаулы исем бирелүгә, ведомство аерымлык билгеләре белән бүләкләүгә, ел саен яки башка отпускта булганда, аның вакытлыча эшкә яраксызлыгы чорында, шулай ук аның өчен уртача хезмэт хакы, хезмэт өчен түләү күләмен үзгәртү күрсәтелгән чорлардан соң башкарыла торган башка чорда сакланып кала.

II. Мәдәният хезмәткәрләре хезмәтенә түләүнең база окладларын билгеләү

Вазыйфаның исеме	База оклады күләме аена, сумнарда		
	Төп гомуми белем, урта гомуми белем	Урта һөнәри белем, квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча урта һөнәри белем, урта звено белгечләрен әзерләү программалары буенча урта һөнәри белем, тулы булмаган югары белем бирү	“бакалавр”, “магистр” яки “дипломлы белгеч” квалификацияләрен аттестацияне уңышлы узган затка бирелгән югары һөнәри белем
1	2	3	4
“Ярдәмче составның техник башкаручылары һәм артистлары вазифалары” профессиональ квалификация төркеме			
Билетлар контролеры	9 489		
Музей караучысы	9 489	12 146	
“Урта звено мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары” профессиональ квалификация төркеме			
Кассалар мөдире	9 500	12 350	
Контролер-утыртучы аттракцион	9 500	12 350	14 915
Экскурсияләр оештыручы	9 500	12 350	14 915
Костюмер мөдире	9 500	12 350	
Ассистентлар: режиссер, дирижер, балетмейстер, хормейстер	9 500	12 350	14 915
Оркестр (ансамбль) артисты, кинотеатр, рестораннар, кафе һәм бию майданчыклары	9 500	12 350	14 915

1	2	3	4
Түгэрэк, һэвэскэрлэр берләшмәсе, кызыксыну клубы житәкчесе	9 500	12 350	14 915
Аккомпаниатор	9 500	12 350	14 915
Культургаанизатор	9 500	12 350	14 915
Био кичәсе житәкчесе	9 500	12 350	14 915
Дискотекаларны алып баручы	9 500	12 350	14 915
Режиссер ярдәмчесе	9 500	12 350	14 915
Фильмофондны ремонтлау һәм реставрацияләү участогы мастеры	9 500	12 350	14 915
“Әйдәп баручы звеноның мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары” профессиональ квалификация төркеме			
Китапханәче	9 500	12 350	14 915
Аккомпаниатор-концертмейстер	9 500	12 350	14 915
Тавыш операторы	9 500	12 350	14 915
Лектор (экскурсовод)	9 500	12 350	14 915
Китапханә, музей һәм башка шундый ук учреждениеләр һәм оешмалар мөхәррире	9 500	12 350	14 915
Администратор	9 500	12 350	14 915
Китапханә, музей һәм башка шундый ук	9 500	12 350	14 915

1	2	3	4
учреждениелэр һәм оешмалар методисты			
Библиограф	9 500	12 350	14 915
Экспозиция һәм күргәзмә бүлеге белгече	9 500	12 350	14 915
Рәссам-декоратор	9 500	12 350	14 915
Рәссам-конструктор	9 500	12 350	14 915
Рәссам-скульптор	9 500	12 350	14 915
Рәссам-реставратор	9 500	12 350	14 915
Рәссам-фотограф	9 500	12 350	14 915
Рәссам-бизәүче	9 500	12 350	14 915
Ут буенча рәссам	9 500	12 350	14 915
Әйдәп баручы китапханәче	9 500	12 350	14 915
Әйдәп баручы библиограф	9 500	12 350	14 915
Исәп-хисап документлары буенча белгеч	9 500	12 350	14 915
Клуб учреждениесе, халык ижаты фәнни-методик үзәге, халык ижаты йорты, халык мәдәнияте үзәге (мәдәният һәм ял үзәге) һәм башка шундый ук учреждениеләр һәм оешмалар редакторы	9 500	12 350	14 915
Клуб эше методикасы буенча белгеч	9 500	12 350	14 915

1	2	3	4
Кинопрограммалар төзү буенча методисты	9 500	12 350	14 915
Администратор (өлкән администратор)	9 500	12 350	14 915
Клуб учреждениесе, халык ижаты фәнни-методик үзәге, халык ижаты йорты, халык мәдәнияте үзәге (мәдәният һәм ял үзәге) һәм башка шундый ук учреждениеләр һәм оешмалар методисты	9 500	12 350	14 915
Кинооператор	9 500	12 350	14 915
Репертуар буенча Редактор	9 500	12 350	14 915
Фольклор буенча белгеч	9 500	12 350	14 915
Аттракцион мөдире	9 500	12 350	14 915
Артист-вокалист (солист)	9 500	12 350	14 915
Оркестр артисты	9 500	12 350	14 915
Редактор (музыкальредактор)	9 500	12 350	14 915
Ижат жанрлары буенча белгеч	9 500	12 350	14 915
Рәссам-куючы	9 500	12 350	14 915
Китапханә, музей һәм башка шундый ук учреждение һәм оешмаларның әйдәп баручы методисты	9 500	12 350	14 915

1	2	3	4
Баш китапханәче	9 500	12 350	14 915
Төп библиограф	9 500	12 350	14 915
Фондларны саклаучы	9 500	12 350	14 915
“Мәдәният, сәнгать һәм кинематография учреждениеләренәң житәкче составы вазыйфасы” профессиональ квалификация төркеме			
Музейның бүлек (секторы) мәдире	9 550	12 797	15 662
Китапханәнең бүлек (секторы) мәдире	9 550	12 797	15 662
Мәдәният йорты (сараеның), мәдәният һәм ял паркы, халык ижаты фәнни-методик үзәге, халык ижаты йорты, халык мәдәнияте үзәге (мәдәният һәм ял үзәге) һәм башка шундый учреждениеләр һәм оешмалар бүлеге мәдире	9 550	12 797	15 662
Музейның күчмә күргәзмәсе мәдире	9 550	12 797	15 662
Баш фонд саклаучы	9 550	12 797	15 662
Сәнгать-бизәүче остаханәсе мәдире	9 550	12 797	15 662
Зоопаркның бүлек (секторы) мәдире	9 550	12 797	15 662
Зоопаркның ветеринария лабораториясе мәдире	9 550	12 797	15 662
Режиссер (дирижер, балетмейстер,	9 550	12 797	15 662

1	2	3	4
хормейстер)			
Балетмейстер-куючы	9 550	12 797	15 662
Сэнгаты житәкчесе	9 550	12 797	15 662
Реставрация остаханәсе мөдире	9 550	12 797	15 662
Тавыш режиссеры	9 550	12 797	15 662
Кино-һәм видеофильмнар прокаты буенча бүлек (пункт) мөдире	9 550	12 797	15 662
Клуб формалаштыру, һәвәскәрләр берләшмәсе, студия, үзешчән сэнгаты коллективы, кызыксыну клубы житәкчесе	9 550	12 797	15 662
Режиссер-куючы	9 550	12 797	15 662
Массакуләм тамашалар режиссеры	9 550	12 797	15 662
Аттракцион техниканы эксплуатацияләү бүлеге мөдире	9 550	12 797	15 662
Баш рәссам	9 550	12 797	15 662

Өстәмә рәвештә “Музей бүлеге (секторы) мөдире”, “Китапханәнең бүлек (секторы) мөдире”, “Мәдәният йорты (сараеның) бүлеге (секторы) мөдире”, мәдәният һәм ял паркы, халык ижаты фәнни-методик үзәге, халык ижаты йорты, халык мәдәнияте (мәдәният һәм ял үзәге) һәм башка шундый ук учреждениеләр һәм оешмалар вазыйфалары буенча “Зоопарк

бүлөгө (секторы) мөдире”, “Кино - һәм видеофильмнар прокаты буенча бүлек (пункт) мөдире” һәм “Сәнгать җитәкчесе” база окладына - 1,1 арттыру коэффициенты кулланыла.

$$B_{sd} = O_d \times D_{sd},$$

анда:

B_{sd} - эшчэнлек спецификасы өчен түлөү;

O_d - мэдэният хезмэткэрлэрeнeң вазыйфаи оклады;

D_{sd} - эшчэнлек үзенчэлегe өстэмэ күлэмe үлчэмe.

Эшчэнлек үзенчэлегe өстэмэ күлэмe үлчэмe 1 таблицасында китерелгән.

4.4. Элеге учреждениедә, бүлекчәдә һәм вазыйфада конкрет эш шартларын исәпкә алып, эшчэнлек үзенчэлегe өчен өстәмәләр билгеләнә торган мэдэният хезмэткэрләрe вазыйфалары исемлегe һәр учреждение тарафыннан сайлап алынган профсоюз органы (яки мэдэният хезмэткэрләрe мәнфэгатыләрeн яклау вәкалэтлe башка орган тарафыннан) белән килешү буенча раслана.

1 таблица

Эшчэнлек үзенчэлегe өчен тәкъдим ителә торган өстәмәләр күлэмe

№ т/б	Эшчэнлек үзенчэлегe өчен өстәмәләрeң төп билгеләүләрe	Һөнәри квалификация төркеменeң атамасы	Өстәмә күлэм, процентларда
1.	Физик үсешләрeндә житешсезлекләрe булган затларга (сукырларга, саңгырауларга) хезмэт күрсәтү	урта звено мэдэният, сэнгатъ һәм кинематография хезмэткэрләрe вазыйфалары	5
		әйдәп баручы звеноның мэдэният, сэнгатъ һәм кинематография хезмэткэрләрe вазыйфалары	5
2.	Милли статуска ия булган мэдэният, сэнгатъ һәм кинематография учреждениеләрeндә эш	әйдәп баручы звеноның мэдэният, сэнгатъ һәм кинематография хезмэткэрләрe вазыйфалары	30
		мэдэният, сэнгатъ һәм кинематография учреждениеләрeнeң житәкчe составы вазыйфасы	30
3.	Практик эштә чит телне куллану	әйдәп баручы звеноның мэдэният, сэнгатъ һәм кинематография хезмэткэрләрe вазыйфалары	5
		мэдэният, сэнгатъ һәм кинематография	5

		учреждениеләренең житәкче составы вазыйфалары	
4.	Милли статуска ия булган мәдәният учреждениеләрендә гамәли эштә ике дәүләт телен куллану *	әйдәп баручы звеноның мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары	10
		мәдәният, сәнгать һәм кинематография учреждениеләренең житәкче составы вазыйфасы	10
* Милли статуска ия булган учреждениеләргә “Татарстан Республикасы Милли китапханәсе” дәүләт бюджет мәдәният учреждениесе, “Татарстан Республикасы Милли музейе” дәүләт бюджет мәдәният учреждениесе керә.			

4.5. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәренә керә торган хезмәткәрләргә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times D_{pz},$$

анда:

B_{pz} – муниципаль бүләкләр, спорт исемнәре булу өчен түләү;

O_d – мәдәният хезмәткәрләренең вазыйфаи окладлары;

D_{pz} – муниципаль бүләкләр, спорт исемнәре булган өчен өстәмә түләү күләме.

4.6. Совет Социалистик Республикалар Берлеге составында Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре, дәүләт бүләкләре, автоном республикаларның мактаулы исемнәре булу өчен өстәмә түләү күләме 8 процент тәшкил итә.

Совет Социалистик Республикалар Берлеге составында Россия Федерациясенең, Совет Социалистик Республикалар Берлегенең, Союз Республикаларының мактаулы исемнәре булу өчен өстәмә түләү күләме 10 процент тәшкил итә.

Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалары Берлеге, Союз һәм автономияле республикалар мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре исемлеге әлегә Нигезләмәнең кушымтасында китерелгән.

4.7. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр күләмен билгеләү мактаулы исем, дәүләт бүләкләре бирелгән көннән алып башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемнәре, ике һәм аннан да күбрәк Дәүләт бүләкләре булган хезмәткәрләргә мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү мактаулы исемнәрнең берсе, Хезмәткәр сайлау буенча дәүләт бүләкләренең берсе буенча

билгелэнэ.

4.8. Квалификация категориясенэ түлүүлэр тариф-квалификация характеристикалары нигезендэ һөнәри-квалификация төркемнәре киселешендэ аттестация йомгаклары буенча квалификация категорияләре бирүне күздә тоткан белгечлекләр буенча эшләүче хезмәткәрләргә бирелә. Квалификация категориясе өчен түлүүлэр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kk} = O_d \times D_{kk},$$

анда:

B_{kk} – квалификация категориясе өчен түләү;

O_d – мәдәният хезмәткәрләренең вазыйфай окладлары;

D_{kk} – 1 таблицада китерелгән квалификация категориясенэ өстәмәләр күләме.

Күләме өстәмә квалификация категориясенэ китерелгән 2 таблицасында.

Квалификация категориясе өчен түлүүләрне үзгәртү (билгеләү) аттестация комиссиясе төзегән орган (учреждение) боерыгы датасы нигезендә башкарыла.

2 таблица

Квалификация категориясе өчен өстәмә түлүүлэр күләме

Квалификацион категория	Өстәмә күләм, процентларда
Әйдәп баручы буын мәдәният хезмәткәрләренең вазыйфаларының һөнәри-квалификация төркеме	
2 квалификация категориясе	2
1 квалификация категориясе	4
Иң югары квалификация категориясе, шулай ук “баш” житештерүче исемнәр булган вазыйфалар	6

4.9. Профиль буенча эш стажы өчен түлүүлэр һөнәри квалификация төркемнәре буенча профиль буенча эшнең дәвамлылыгына карап билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times D_s,$$

анда:

B_s – профиль буенча эш стажы өчен түләү;

O_d – мәдәният хезмәткәрләренең вазыйфай оклады;

D_s – профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләү күләме.

Профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләү күләме 3 таблицада китерелгән.

Профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләүләр күләме

Профессиональ квалификация төркем исеме	Стаж буенча төркем	Өстәмә түләү күләме, процентларда
1	2	3
Урта звено мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары	3 яшьтән 10 яшькәчә	12
	10 яшьтән 15 яшькәчә	14
	15 яшьтән 20 яшькәчә	16
	20 яшьтән 25 яшькәчә	18
	25 яшьтән өлкәнрәк	22
Әйдәп баручы звеноның мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары	3 яшьтән 10 яшькәчә	12
	10 яшьтән 15 яшькәчә	14
	15 яшьтән 20 яшькәчә	16
	20 яшьтән 25 яшькәчә	18
	25 яшьтән өлкәнрәк	22
Мәдәният, сәнгать һәм кинематография учреждениеләренән житәкче составы вазыйфасы	3 яшьтән 10 яшькәчә	12
	10 яшьтән 15 яшькәчә	14
	15 яшьтән 20 яшькәчә	16
	20 яшьтән 25 яшькәчә	18
	25 яшьтән өлкәнрәк	22

4.10. Вазыйфалар (һөнәрләр) исемлегенә, эш вакыты вазыйфалар (белгечлекләр) буенча эш стажына исәпләнә, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчесе Боерыгы белән раслана.

4.11. Эш стажы үзгәргәндә профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен билгеләү (үзгәртү) стажын раслаучы документлар учреждениедә булса яки стажны раслаучы кирәкле документ тәкъдим ителгән көннән башлап, профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен арттыру хокукын бирә торган стажга ирешүдән соң башкарыла.

4.12. Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен премиаль түләүләр билгеле бер вакыт (ай, квартал, ел) өчен хезмэт нәтижэләре буенча мәдәният хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме хезмәткәрләренә билгеләнә. Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен премиаль түләүләр күләменә йогынты ясый торган төп критерий булып ТР Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчесе Боерыгы белән расланган мәдәният хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәләгән бәяләү критерийларының югары чик дәрәжәсенә ирешү тора.

4.13. Мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәләгән бәяләү критерийлары аның житәкчесе тарафыннан раслана. Мәдәният хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәләгән бәяләү критерийларының конкрет әһәмияте һәм түләүләргә гамәлгә ашыру шартлары ел саен учреждение алдында торган бурычлардан чыгып билгеләнә.

4.14. Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен премия түләүләрен гамәлгә ашыру күләме, тәртибе һәм шартлары учреждениенә локаль норматив хокукый актлары һәм күмәк шартнамәләр белән билгеләнә.

4.15. Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен премиаль түләүләр һөнәри квалификация төркемнәре буенча билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_k = O_d \times D_k,$$

анда:

B_k – башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен премиаль түләүләр;

O_d – мәдәният хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_s – башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен югары чик күләмле өстәмәләр.

Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен өстәмә күләмнәренә югары күләме 4 нче таблицада китерелгән.

4 таблица

Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен өстәмә күләмнәренә югары күләме

Профессиональ квалификация төркеме исеме	Өстәмәләр күләме, процентларда
1	2
Техник башкаручылар һәм ярдәмче состав артистлары вазыйфалары	14
Урта звено мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары	28
	38

1	2
Әйдәп баручы звеноның мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары	48

4.16. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләре юбилей даталары, аерымлык билгеләре, рәхмәт хатлары, грамота, дәүләт бүләкләре һәм оешманың локаль актлары һәм күмәк шартнамәләр белән билгеләнгән башка нигезләр буенча билгеләнгән билгеле бер вакыт (ай, квартал, ел) өчен хезмәткәрләргә бирелә.

4.17. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләре 2013 елның 4 апрелендәге “Социаль өлкә тармакларында мәдәният өлкәсенең нәтижәлелеген күтәргә юнәлдерелгән үзгәрешләр” чаралар планы (“юл картасы”) турындагы 227 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының карары белән расланган чаралар планын (“юл картасы”н) үтәлгәндә, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль мәдәният учреждениеләренең мәдәният хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеген арттыру максатларында бер үк вакытта билгеләнә ала.

4.18. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләрен гамәлгә ашыру күләме, тәртибе һәм шартлары учреждениенең локаль норматив хокукый актлары һәм күмәк шартнамәләр белән билгеләнә.

V. учреждение житәкчесенең, житәкчесе урынбасарының, баш хисапчысының хезмәт хакын билгеләү тәртибе

5.1. Учреждение житәкчеләренең, учреждение житәкчеләре урынбасарларының һәм баш бухгалтерларның хезмәт хакы вазыйфаи окладлардан һәм компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләрдән тора.

5.2. Мәдәният учреждениесе житәкчесенең окладлары хезмәткә түләү буенча төркемгә карап елга бер тапкыр мәдәният учреждениесен гамәлгә куючысы тарафыннан билгеләнә. Мәдәният учреждениесе житәкчесе хезмәтенә түләү Төркеме мәдәният учреждениесе хезмәткәрләренең штат санына карап билгеләнә.

5.3. Учреждениеләр житәкчеләре урынбасарларының һәм баш бухгалтерларының окладлары әлеге учреждениеләр житәкчеләренең вазыйфаи окладларынан 20-30 процентка кимрәк билгеләнә.

5.4. Житәкчеләр хезмәтенә түләү төркеме, житәкчеләрнең окладлары күләме 5 нче таблицада күрсәтелгән.

5 таблица

Мәдәният учреждениеләре житәкчеләренең окладлары

Учреждение тибы	Хезмәт өчен түләү төркеме	Аена оклад күләме, мең сумнарда							
		1	2	3	4	5	6	7	8
	Хезмәткәр ләрнең	до 10	11 – 30	31 – 50	51 – 75	76 – 150	151 – 300	301 – 500	свыше 500

	штат исәбе, кеше								
Китапханә			23,0	30,0	33,5	37,0	45,0	50,0	
Клублар		21,0	27,5	30,0	33,5	35,0	40,0	50,0	
Музейлар		22,5	26,5	28,0	35,0	37,0	45,0	50,0	
Мәдәни-ял үзәге			32,0	33,0	35,0				
Жирле радиотапшы рулар		20,0							
Киновидео- берләшмә		18,0	23,0						
Башка		18,0	33,0		34,0	35,0			

5.5. Компенсация характерындагы түләүләр Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә расланган компенсация характерындагы түләү төрләре исемлеге нигезендә учреждениеләр житәкчеләре, аларның урынбасарлары һәм баш бухгалтерлары өчен билгеләнә.

5.6. Кызыксындыру характерындагы түләүләргә учреждениенә билгеләнгән хезмәт хакы фонды чикләрендә гамәлгә куючы билгеләнгән айлык премияләр керә.

VI. Компенсация характерындагы түләүләр

6.1. Учреждениеләрдә компенсация характерындагы түләүләргә түбәндәгеләр керә:

- белгечләргә авыл жирендә эшләгән өчен түләүләр;
- авыр эшләрдә, зарарлы һәм (яки) куркыныч һәм башка үзенчәлекле хезмәт шартлары белән эшләүдә мәшгуль хезмәткәрләргә түләүләр;
- нормаль квалификациядән читкә киткән шартларда (төрле квалификация эшләрен башкарганда, һөнәрләренә (вазыйфаларның) бергә кушылуы, гадәттән тыш эш, төнге вакытта эшләү һәм нормаль эштән читкә киткән башка шартларда эшләү өчен түләүләр) эш өчен түләү.

6.2. Компенсация характерындагы түләүләр, аларны гамәлгә ашыру күләмнәре һәм шартлары хезмәт законнары һәм хезмәт хокукы нормаларын үз эченә алган башка норматив хокукый актлар нигезендә күмәк шартнамәләр, килешүләр, локаль норматив актлар белән билгеләнә.

6.3. Белгечләргә авыл жирендә эшләгән өчен түләү мәдәният хезмәткәрләренә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{sm} = D_{sm} \times S,$$

анда:

B_{sm} – - белгечләргә авыл жирендә эшләгән өчен түләү;

D_{sm} – белгечлэргэ авыл жирендэ эшлэгэн өчен түлөү күлөме 1 388,5 сум тәшкил итә;

S - мэдәният хезмәткәре белән шөгыйльләнүче ставкаларның факттагы саны.

6.4. Авыр эшләрдә, зарарлы һәм (яки) куркыныч һәм башка үзенчәлекле хезмәт шартлары белән эшләүдә мәшгуль хезмәткәрләргә һәм нормаль эштән (төрле квалификация эшләрен башкарганда, һөнәрләренң (вазыйфаларның) бергә кушылуы, дәрестән тыш эш, төнге вакытта эшләү һәм нормаль эштән читкә авышкан башка шартларда эшләр башкарганда) читкә киткән шартларда эшлэгән өчен компенсация характерындагы түлүүләр түбәндөгә формула буенча исәпләнә:

$$B_{kh} = O_d \times D_{kh} \times \frac{H_{fsd}}{H_n},$$

анда:

B_{kh} – компенсация характерындагы түлүүләр;

O_d – мэдәният хезмәткәрләренң вазыйфаи оклады;

D_{kh} – компенсация характерындагы түлүгә өстәмәләр күлөме;

H_{fsd} – закон буенча компенсация характерындагы түлүүләр каралган фактта файдаланылган вакыт;

H_n – Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә кабул ителә торган мэдәният хезмәткәрләренң хезмәт хакының база ставкасы (база оклады) өчен сәгать нормасы.

6.5. Нормаль (төрле квалификация эшләрен башкарганда, һөнәрләренң (вазыйфаларның) бергә кушылуы, дәрестән тыш эш, төнге вакытта эшләү һәм нормальдән читкә тайпылучы башка шартларда эшләр башкарганда) нормаль эштән читкә киткән шартларда эшләү өчен түлүүләр түбәндөгә күлөмнәрдә билгеләнә:

төнлә һәр эш сәгәте нормаль шартларда эшләү белән чагыштырганда, югарырак күлөмдә түләнә, әмма Россия Федерациясенң законнар һәм башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән күлөмнән ким түгел;

эшкә хезмәткәр жәлеп ителгән очракта, үзенә билгеләнгән график буенча ял көне яки эшләми торган бәйрәм көне өчен аңа икеләтә күлөмдә түләнә;

хезмәт оклады алучы хезмәткәрләргә, ял һәм эшләми торган бәйрәм көне эш вакытының айлык нормасы чикләрендә башкарылса, бер көнлек яки сәгать база окладынан да ким булмаган күлөмдә һәм эш бер айлык нормадан артып китсә, ике сәгатьлек яки көндезгә ставкадан да ким булмаган күлөмдә.

6.6. Ял яки эшләми торган бәйрәм көнендә эшлэгән хезмәткәрнң теләгә буенча аңа башка ял көне тәкъдим ителәргә мөмкин. Бу очракта эшләми торган бәйрәм көне өчен бер тапкыр түләнә, ә ял көне өчен түләнәргә тиеш түгел.

6.7. Зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмәт шартларында эшләүче мэдәният хезмәткәрләренң хезмәте өчен түлөү окладлар (вазыйфаи окладлар) белән

чагыштырганда, хезмэт шартларын махсус бәяләү нигезендә, хезмэт шартларын вазыйфай окладның 4 проценттан да ким булмаган күләмдә билгеләү күздә тотыла.

6.8. Социаль-хезмэт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча Россия өчъяклы комиссиясе фикерен исәпкә алып, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан зарарлы, куркыныч һәм башка үзенчәлекле хезмэт шартлары белән авыр эшләр, эшләр исемлегенә билгеләнә.

VII. Муниципаль китапханәләр, музейлар, музей тибындагы башка учреждениеләр һәм мәдәни-ял итү учреждениеләре хезмэт хакы фондын формалаштыру тәртибе

7.1. Дәүләт китапханәләренең, музейларның, музей тибындагы башка учреждениеләрнең һәм мәдәни-ял учреждениеләрнең хезмәте өчен түләү фондын формалаштыру агымдагы финанс чыгымнары нормативы нигезендә билгеләнгән агымдагы финанс елына мәдәният учреждениесе чаралары күләме чикләрендә гамәлгә ашырыла һәм мәдәният учреждениесенең финанс-хужалык эшчәнлегенә планында чагылдырыла.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы китапханәләренең, музейларның, музей тибындагы башка учреждениеләрнең һәм мәдәни-ял учреждениеләренең мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартлары турындагы Нигезләмәгә кушымта

Түбәндәге бүләкләр өчен Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалар Берлеге, Советлар Союзы составында Союз һәм автономияле республикалар, Социалистик Республикалар почетлы исемнәре, кызыксындыру характерындагы түләүләр бирелү исемлеге

№ т/б	Мактаулы исем, дәүләт бүләкләре исемлеге
1	2
1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең халык артисты
1.2.	Россия Федерациясенең халык рәссамы
1.3.	Россия Федерациясенең атказанган артисты
1.4.	Россия Федерациясенең атказанган мәдәният хезмәткәре
1.5.	Россия Федерациясенең атказанган рәссамы
2. Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре, дәүләт бүләкләре	
2.1.	Татарстан Республикасының халык артисты
2.2.	Татарстан Республикасы халык язучысы
2.3.	Татарстан Республикасының халык шагыйре
2.4.	Татарстан Республикасының халык рәссамы
2.5.	Татарстан Республикасының атказанган артисты
2.6.	Татарстан Республикасының атказанган сәнгать эшлеклесе

1	2
2.7.	Татарстан Республикасының атказанган мәдәният хезмәткәре
3. Совет Социалистик Республикалары Берлегенең мактаулы исемнәре	
3.1.	СССРның халык артисты
3.2.	СССРның халык рәссамы
4. Совет Социалистик Республикалар Берлеге составындагы союздаш республикаларның мактаулы исемнәре	
4.1.	Атказанган пропагандачы
4.2.	Халык артисты
4.3.	Атказанган артист
4.4.	Атказанган сәнгать эшлеклесе
4.5.	Халык рәссамы
4.6.	Атказанган рәссам
4.7.	Халык язучысы
4.8.	Атказанган язучы
4.9.	Халык шагыйре
4.10.	Халык жырчысы
4.11.	Халык акыны
4.12.	Атказанган журналист
4.13.	Атказанган мәдәният эшлеклесе
4.14.	Атказанган мәдәни-агарту эшләре хезмәткәре
4.15.	Атказанган мәдәният хезмәткәре
4.16.	Атказанган китапханәче
4.17.	Гамәли сәнгать остасы
4.18.	Атказанган халык ижаты мастеры
4.19.	Атказанган фән эшлеклесе
5. Совет Социалистик Республикалар Берлеге составындагы автоном республикаларның мактаулы исемнәре	
5.1.	Атказанган төзүче
5.2.	Халык артисты

1	2
5.3.	Атказанган артист
5.4.	Атказанган сэнгаты эшлеклесе
5.5.	Халык рэссамы
5.6.	Атказанган рэссам
5.7.	Халык язучысы
5.8.	Атказанган язучы
5.9.	Халык шагыйре
5.10.	Атказанган журналист
5.11.	Атказанган мэдэният хезмэткэре
5.12.	Атказанган китапханэче
5.13.	Атказанган фэн һәм мэдэният эшлеклесе
5.14.	Атказанган фэн һәм техника эшлеклесе
5.15.	Атказанган фэн эшлеклесе

2018 елның 24 августындагы
Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль
районы Башкарма
комитетының 738
номерлы Карарына
2 номерлы кушымта

**Кама Тамагы муниципаль районы мәдәният учреждениеләре
мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының
һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә хезмәткә өчен түләү
шартлары турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль мәдәният учреждениеләренә мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә хезмәткә өчен түләү шартлары турында (алга таба – Нигезләмә) хезмәткәрләренә окладларын формалаштыру тәртибен, компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр шартларын һәм күләмнәрен, шулай ук аларны билгеләү критерийларын билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

хезмәт өчен түләү системасы - учреждениеләр хезмәткәрләренә хезмәткә өчен түләү шартларын һәм күләмнәрен билгеләүче нормалар җыелмасы, база окладлары (база вазыйфаи окладлары, хезмәт хакының база ставкалары), окладлары (вазыйфаи окладлар, тариф ставкалары) күләмнәрен, шулай ук федераль законнар һәм Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнгән компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр;

хезмәт хакының база ставкасы - эшче яки җитәкче, белгеч, техник башкаручы һөнәре буенча һөнәри эшчәнлек алып баручы учреждение хезмәткәрләренә компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләренә исәпкә алмыйча оклад, хезмәт хакы ставкасы;

вазыйфаи оклад - хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен, ставкаларны исәпкә алып, компенсацион һәм кызыксындыру түләүләрен исәпкә алмыйча, календарь ае өчен хезмәткәрнең хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен түләүнең билгеләнгән күләме;

хезмәт хакы (хезмәткәр хезмәтенә түләү) - хезмәткәрнең квалификациясенә, катлаулылыгына, санына, сыйфатына һәм эш шартларына бәйле рәвештә хезмәт өчен түләү, шулай ук компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләр;

компенсация характерындагы түләүләр – компенсация характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр, шул исәптән нормадан читкә тайпылучы шартларда

эшлэгән өчен һәм компенсация характерындагы башка түләүләр;
кызыксындыру характерындагы түләүләр - кызыксындыру характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмэләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре.

1.3. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль мәдәният учреждениеләренең мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең хезмәт хакы (хезмәт өчен түләү) Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренең (алга таба - башкару сәнгате хезмәткәрләре) хезмәт хакы (хезмәт өчен түләү) нигезендә билгеләнә: окладлар (вазыйфаи окладлар), хезмәт хакы ставкалары; компенсация характерындагы түләүләр; кызыксындыру характерындагы түләүләр.

1.4. Хезмәткәрдә профиль буенча эш стажының артуына, мәгариф турында документлар алуга яисә яңадан торгызуга, мактаулы исем бирелүгә, ведомство аерымлык билгеләре белән бүләкләүгә, ел саен яки башка отпускта булганда, аның вакытлыча эшкә яраксызлыгы чорында, шулай ук аның өчен уртача хезмәт хакы, хезмәт өчен түләү күләмен үзгәртү күрсәтелгән чорлардан соң башкарыла торган башка чорда сакланып кала.

II. Башкарма сэнгать хезмәткәрләре хезмәтенә түләүнең база окладларын билгеләү

Вазыйфаның исеме	Айга база оклады күләме, сумнарда		
	Төп гомуми белем, урта гомуми белем	Урта һөнәри белем, квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр эзерләү программалары буенча урта һөнәри белем, урта звено белгечләрен эзерләү программалары буенча урта һөнәри белем, тулы булмаган югары белем бирү	“бакалавр”, “магистр” яки “дипломлы белгеч” квалификацияләрен аттестацияне уңышлы узган затка бирелгән югары һөнәри белем
1	2	3	4
“Ярдәмче составның техник башкаручылары һәм артистлары вазифалары” профессиональ квалификация төркеме			
Театрларның һәм концерт оешмаларының ярдәмче составы артисты	9 489		
Циркта номер ассистенты	9 489		
Билет контролеры	9 489		
“Урта звено мәдәният, сэнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазифалары” һөнәри квалификация төркеме			
Беренче квалификация дәрәжәсе			
Кассалар мөдире	9 500	12 350	
Суфлер	9 500	12 350	
Оркестр (ансамбль) артисты, кинотеатр,	9 500	12 350	

1	2	3	4
рестораннар, кафе һәм бию майданчыклары			
Цирк дрессировшыгы	9 500	12 350	
Икенче квалификация дәрәжәсе			
Костюмнар бүлмәсе мөдире	9 500	12 350	
Сөйләм техникасы буенча репетитор	9 500	12 350	14 915
Ассистентлар: режиссер, дирижер, балетмейстер, хормейстер	9 500	12 350	14 915
Режиссер ярдәмчесе	9 500	12 350	14 915
Цирк балеты артисты	9 500	12 350	14 915
“Әйдәп баручы звено башкарма сәнгать хезмәткәрләре вазыйфасы” һөнәри квалификация төркеме			
Беренче квалификация дәрәжәсе			
Аккомпаниатор-концертмейстер	9 530	12 484	15 343
Хорның артисты-музыкаль комедия театрларында (опера), музыкаль-драма, драма театрларында, яшь тамашачылар театрларында, курчак театрларында, циркларда	9 530	12 484	15 343
Икенче квалификация дәрәжәсе			
Артистлар - концерт башкаручылары (барлык жанрлар), артистлар – ярдәмче составны башкаручылардан тыш	9 530	12 484	15 343

1	2	3	4
Оркестр жыр һәм бию ансамбльләре артисты	9 530	12 484	15 343
Эстрада оркестры (ансамбль) артисты-оркестрның барлык артистлары, өченче квалификация дәрәжәләренә кертелгән артистлардан тыш	9 530	12 484	15 343
Администратор, өченче квалификация дәрәжәсенә кертелгән администраторлардан тыш	9 530	12 484	15 343
Вокал буенча репетитор	9 530	12 484	15 343
Балет буенча репетитор	9 530	12 484	15 343
Артист-һава гимнасты	9 530	12 484	
Спорт-акробатик жанр артисты	9 530	12 484	
“Эквилибр” жанры артисты	9 530	12 484	
Хайваннар дрессурасы жанры артисты	9 530	12 484	
Ат дрессурасы жанры артисты	9 530	12 484	
Жонглирование артисты	9 530	12 484	15 343
Иллюзия жанрын артисты	9 530	12 484	15 343
Артист верный, буффонадный клоун, музыкаль эксцентрик, сатирик	9 530	12 484	15 343
Репертуар буенча редактор	9 530	12 484	15 343
Келәм артисты, буффонад клоуны, музыкаль	9 530	12 484	15 343

1	2	3	4
эксцентрик, сатирик			
Тавыш операторы	9 530	12 484	15 343
Өченче квалификация дәрәжәсе			
Жыр һәм бию ансамбльләре оркестры артисты, эстрада оркестры (ансамбль) артисты – беренче скрипкаларның өченче һәм дүртенче пультылары һәм виолончельлары, икенче скрипка, альт, контрабас, икенче флейта, икенче гоб, икенче кларнет, икенче фагот, икенче һәм дүртенче валторн, икенче тробон, вак бәргеч уен кораллары, икенче арфа, рояль-челест	9 530	12 484	15 343
Опера һәм балет театрларында, музыкаль комедия театрларында (оперетта), музыкаль-драма, драма театрларында, ЯТТда, курчак театрларында, циркларда, концерт оешмаларында администратор, өлкән администратор	9 530	12 484	15 343
Бутафор рәссам	9 530	12 484	15 343
Рәссам-гример	9 530	12 484	15 343
Рәссам-декоратор	9 530	12 484	15 343
Рәссам-конструктор	9 530	12 484	15 343
Рәссам-скульптор	9 530	12 484	15 343
Ут буенча рәссам	9 530	12 484	15 343

1	2	3	4
Театр костюмы рэссамы-модельеры	9 530	12 484	15 343
Рэссам-куючы	9 530	12 484	15 343
Балет артисты	9 530	12 484	15 343
Жыр һәм бию ансамбленең балет артисты, бию коллективы артисты	9 530	12 484	15 343
Жыр һәм бию ансамбле хоры артисты, хор коллективы артисты	9 530	12 484	15 343
Артист-вокалист (солист)	9 530	12 484	15 343
Оркестр артисты	9 530	12 484	15 343
Драма артисты	9 530	12 484	15 343
Курчак театры артисты	9 530	12 484	15 343
Симфоник, камера, эстрада-симфоник, тынлы оркестрлар, халык уен кораллары оркестры артисты, (дүртенче һәм бишенче квалификация дәрәжэләреннән тыш)	9 530	12 484	15 343
Вокал (балет) классы буенча концертмейстер	9 530	12 484	15 343
Манеж инспекторы (тамашаны алып баручы)	9 530	12 484	
Цирк номерлары репетиторы	9 530	12 484	
Редактор (музыкаль редактор)	9 530	12 484	15 343

1	2	3	4
Ижат жанрлары буенча белгеч	9 530	12 484	15 343
Дүртенче квалификация дәрәжәсе			
Жыр һәм бию ансамбльләре оркестры артисты, эстрада оркестры (ансамбль) артисты-концертмейстер һәм беренче скрипкалар концертмейстеры урынбасары, икенче скрипка, альт, виолончель, контрабас, күрсәтелгән уен кораллары төркөмнәренә икенче пульта, агач һәм бакыр тынлы уен кораллары һәм аларның регуляторлары беренче тавышы, беренче арфа, бас-тромбон, туба, литаврлар	9 530	12 484	15 343
Лектор-сәнгать белгече (музыка белгече)	9 530	12 484	15 343
Нәфис сүз остасы	9 530	12 484	15 343
Баш режиссер ярдәмчесе (баш дирижер, баш балетмейстер, сәнгать житәкчесе), труппа мөдире	9 530	12 484	15 343
Симфоник, камера, эстрада-симфоник, тынлы оркестрлар, халык уен кораллары оркестры артисты – беренче скрипкаларның виолончельләренә өченче һәм дүртенче пультаһары һәм, икенче скрипкаларның, альтларның, контрабасларның икенче пультаһары, икенче флейт, икенче голой, икенче кларнет, икенче һәм дүртенче валторналар, икенче торба, икенче тромбон, вак удар кораллары (симфоник, камера, эстрада-симфоник оркестрларда),	9 530	12 484	15 343

1	2	3	4
<p>концертмейстерлары һәм фьюстерлар урынбасарлары, гобоһ, фагот; беренче, икенче һәм өченче кларнетлар, валторлар, саксофоннар, торбалар, тромбоннар, тубалар, кларнетлар, баритоннар, тенорлар, бәрмә инструментлар, контрабас (тынлы оркестрларда), концертмейстерлар һәм концертмейстерлар урынбасарлары, оркестр солистлары, рус халык инструментларына виртуаль ия булган виртуозлар (балалайка, домра, баян, гөслә, жалейка, Владимир мөгезе һәм башкалар) (халык уен кораллары оркестры өчен).</p>			
Бишенче квалификация дәрәжәсе			
<p>Жыр һәм бию ансамбльләре оркестры артисты, эстрада оркестры (ансамбль) артисты - әйдәп баручы концертмейстер, инструментлар төркеме житәкчесе</p>	9 530	12 484	15 343
<p>Симфоник, камера, эстрада-симфоник, тынлы оркестрлар, халык уен кораллары оркестры артисты – концертмейстер һәм беренче скрипкалар һәм виолончельләр концертмейстеры урынбасары, икенче скрипка, альт, контрабас, бас-тромбоннар, тубалар, агач һәм тынлы уен кораллары һәм аларның регуляторлары беренче тавышлары, беренче арфа, литаврлар, рояль, гитара, аккордеон, вак бәргеч инструментлар,</p>	9 530	12 484	15 343

1	2	3	4
бәрмә жайланма			
“Башкарма сэнгаты учреждениеләренең житәкче составы вазыйфасы” профессиональ квалификация төркеме			
Беренче квалификация дәрәжәсе			
Режиссер (дирижер, балетмейстер, хормейстер (икенче квалификация дәрәжәсенә кертелгәнәннән тыш))	9 550	12 797	15 662
Тавыш режиссеры	9 550	12 797	15 662
Икенче квалификация дәрәжәсе			
Режиссер-куючы, өченче квалификация дәрәжәсенә кертелгәнәннән тыш	9 550	12 797	15 662
Балетмейстер-куючы, өченче квалификация дәрәжәсенә кертелгәнәннән тыш	9 550	12 797	15 662
Әдәби-драматургия бүлеге житәкчесе, өченче квалификация дәрәжәсенә керүчеләрдән тыш	9 550	12 797	15 662
Музыка бүлеге мөдире, өченче квалификация дәрәжәсенә керүчеләрдән тыш	9 550	12 797	15 662
Сэнгаты-постановка бүлеге мөдире, өченче квалификация дәрәжәсенә керүчеләрдән тыш	9 550	12 797	15 662
Опера һәм балет театрларында режиссер (дирижер, балетмейстер, хормейстер)	9 550	12 797	15 662
Ижат коллективы, цирк конвейеры программалары директоры	9 550	12 797	15 662

1	2	3	4
“Өченче квалификация дәрәжәсе			
Опера һәм балет театрларында режиссер-куючы	9 550	12 797	15 662
Балетмейстер-опера һәм балет театрларында куючы	9 550	12 797	15 662
Опера һәм балет театрларында әдәби-драматургия бүлеге житәкчесе	9 550	12 797	15 662
Опера һәм балет театрларында, музыкаль комедия театрларында, музыкаль-драма, драма театрларында, яшь тамашачылар театрларында, курчак театрларында, мөстәкыйль музыка һәм бию коллективларында, циркларда музыкаль бүлек мөдире	9 550	12 797	15 662
Баш режиссер, дүртенче квалификация дәрәжәсенә керүчеләрдән тыш	9 550	12 797	15 662
Баш дирижер, моннан тыш дүртенче квалификация дәрәжәсенә керүчеләрдән тыш	9 550	12 797	15 662
Баш хормейстер, дүртенче квалификация дәрәжәсенә керүчеләрдән тыш	9 550	12 797	15 662
Баш балетмейстер дүртенче квалификация дәрәжәсенә керүчеләрдән тыш	9 550	12 797	15 662
Баш рәссам, дүртенче квалификация дәрәжәсенә керүчеләрдән тыш	9 550	12 797	15 662

1	2	3	4
Опера һәм балет театрларында, музыкаль комедия театрларында, музыкаль драма, драма театрларында, ЯТТда, курчак театрларында, мөстәкыйль музыка һәм бию коллективларында, концерт залларында, циркларда сәнгать бүлеге мөдире	9 550	12 797	15 662
Дүртенче квалификация дәрәжәсе			
Баш балетмейстер опера һәм балет театрларында, музыкаль комедия театрларында, музыка-драма театрларында, циркларда, мөстәкыйль Музыка һәм бию коллективларында	9 550	12 797	15 662
Опера һәм балет театрларында, музыкаль комедия театрларында, музыка-драма театрларында, ЯТТларында, курчак театрларында, мөстәкыйль музыка һәм бию коллективларында, филармония һәм концерт оешмалары составында симфоник, камера, тынлы оркестрларда һәм халык уен кораллары оркестрларында, циркларда баш дирижер	9 550	12 797	15 662
Опера һәм балет театрларында, музыкаль комедия театрларында, музыкаль-драма театрларында, филармония һәм концерт оешмаларында, мөстәкыйль музыка һәм бию коллективларында, циркларда баш хормейстер	9 550	12 797	15 662

1	2	3	4
Опера һәм балет театрларында, музыкаль комедия театрларында, музыкаль-драма, драма театрларында, яшь тамашачылар театрларында, курчак театрларында, циркларда баш режиссер	9 550	12 797	15 662
Опера һәм балет театрларында, музыкаль комедия театрларында, музыкаль-драма театрларында, драма театрларында, яшь тамашачылар театрларында, курчак театрларында, циркларда баш рэссам	9 550	12 797	15 662

III. Сэнгать башкарма хезмэткэрлэренең вазыйфаи окладларын формалаштыру тәртибе

3.1. Башкарма сэнгать хезмэткэрлэренең вазыйфаи окладлары түбэндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O_b \times S,$$

анда:

O_d – башкарма сэнгать хезмэткэрлэренең вазыйфаи оклады;

O_b – башкарма сэнгать хезмэткэрлэренең әлеге Нигезләмәнең 2 бүлеге нигезендә кабул ителә торган база оклады күләме;

S – башкарма сэнгате хезмәткәре били торган ставкаларның факттагы саны.

3.2. Урта һөнәри белемле “Балет артисты” вазыйфасын башкаручы башкарма сэнгать хезмэткэрлэренә югары белем бирүгә туры килә торган хезмәт өчен түләү разряды билгеләнә.

3.3. Әгәр биләгән вазыйфа югары белем таләп итми икән – урта звено белгечләрен эзерләү программалары буенча бакалавриат яки специалитет яки магистратура, урта һөнәри белем бирү, югары белемле затлар – бакалавриат яки специалитет яки магистратура, урта звено белгечләрен эзерләү программалары буенча урта һөнәри белем бирү, квалификацияле эшчеләр, хезмәткэрләр эзерләү программалары буенча урта һөнәри белем бирү программалары буенча урта һөнәри белем бирү программалары буенча урта һөнәри белем бирү.

3.4. Вазыйфага квалификация таләпләре белем бирүнең төрле дәрәжәләрен күздә тотса, фактта булган белем дәрәжәсенә туры килә торган хезмәт өчен түләү разряды билгеләнә.

3.5. Мәгариф дәрәжәсе үзгәргән очракта, башкарма сэнгать хезмәткэрленең окладына тиешле дәрәжәдәге белем алу турында дәүләт үрнәгендәге документ биргән вакыттан төзәтмәләр кертелергә тиеш.

IV. Кызыксындыру характерындагы түләү

4.1. Кызыксындыру характерындагы түләүлөргә башкарма сэнгать хезмәткэрлен сыйфатлы хезмәт нәтижәләренә стимуллаштыруга юнәлдерелгән түләүләр, шулай ук башкарылган эш өчен бүләкләү керә.

4.2. Түләү кызыксындыру характерындагы үз түбәндәгеләрне эченә ала:

- осталык өчен түләүләр;
- театрларда эшләгән өчен “академик” исеменә ия түләүләр;
- эш интенсивлыгы өчен түләүләр;
- мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр;
- шәхси казанышлар өчен түләүләр;

- профиль буенча эш стажы өчен түләү;
- башкарылган эшләр сыйфаты өчен премиаль түләүләр;
- премиаль һәм башка кызыксындыру түләүләре.

4.3. Һөнәри квалификация төркеме башкаручы звено хезмәткәрләре вазыйфаларының Һөнәри квалификация төркеме хезмәткәрләренә осталык өчен түләүләр бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_m = O_d \times D_m,$$

анда:

B_m – осталык өчен түләү;

O_d – башкарма сәнгать хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_m – осталык өчен өстәмәләр күләме.

Осталык өчен өстәмәләр күләме 1 таблицада китерелгән.

1 таблица

Осталык өчен өстәмәләр күләме

Артист категориясе	Осталык өчен өстәмә процент
2 план артисты	2
1 план артисты	4
Әйдәп баручы сәхнә остасы	6

4.4 Театрларда эшлэгән өчен “Академик” исеменә ия түләүләр дөүләт академия театрлары житәкчеләре тарафыннан театрларда эшлэгән өчен “Академик” исеме булганнарга Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән түләү фонды күләме чикләрендә билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{at} = O_d \times D_{at},$$

анда:

B_{at} – “академик” исеме булган театрларда эшлэгән өчен түләү;

O_d – башкарма сәнгать хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_{at} – “академик” исеме өчен өстәмә түләүләр күләме.

4.5. Эш интенсивлыгы өчен түләүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{in} = O_d \times D_{in},$$

анда:

B_{in} – эш интенсивлыгы өчен түләү;

O_d – башкарма сәнгать хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_{in} – күләме өстәмәләр өчен интенсивность эш.

Эш интенсивлыгы өчен өстәмә түләүләр күләме 2 таблицасында китерелгән.

2 таблица

Эш интенсивлыгы өчен өстәмә түләүләр күләме

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Квалификацион дәрәжә	Өстәмә түләү күләме, процентларда
Урта звено мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфалары	1	10
	2	17
Әйдәп баручы буын башкаручы сәнгать хезмәткәрләре вазыйфасы	1	10
	2	25
	3	35
	4	40
	5	43
Башкарма сәнгать учреждениеләренәң житәкче составы вазыйфасы	1	30
	2	60
	3	70
	4	90

4.6. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү башкарма сәнгать хезмәткәрләренә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times D_{pz},$$

анда:

B_{pz} – мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү;

O_d – башкарма сәнгать хезмәткәрләренәң вазыйфаи оклады;

D_{pz} – мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен өстәмә түләү күләме.

4.7. Совет Социалистик Республикалар Берлеге составында Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре, дәүләт бүләкләре, автоном республикаларның мактаулы исемнәре булган өчен өстәмә түләү күләме 8 процент тәшкил итә.

Совет Социалистик Республикалар Берлеге составында Россия Федерациясенәң, Совет Социалистик Республикалар Берлегенәң, Союз Республикаларының мактаулы исемнәре булган өчен өстәмә түләү күләме 10 процент тәшкил итә.

“Халык артисты” һәм “Атказанган сәнгать эшлеклесе” мактаулы исемнәре булган өчен өстәмә түләү күләме 20 процент тәшкил итә.

Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалары Берлеге, Союз һәм автономияле республикалар мактаулы исемнәре, дәүләт бүләкләре исемлеге әлегә Нигезләмәнәң кушымтасында китерелгән.

4.8. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр күләмен билгеләү мактаулы исем, дәүләт бүләкләре бирелгән көннән алып башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемнәре булган башкарма сәнгать хезмәткәрләренә ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү башкарма сәнгать хезмәткәре сайлау буенча дәүләт бүләкләренә берсе буенча билгеләнә.

4.9. Шәхси казанышлар өчен түләүләр “Татарстан Республикасы Дәүләт симфоник оркестры” Татарстан Республикасы дәүләт автоном мәдәният учреждениесе, “Татарстан Республикасы жыр һәм бию дәүләт ансамбле” дәүләт бюджет мәдәният учреждениесе, “Бәрмәнчек” керәшен дәүләт фольклор ансамбле, Татарстан Республикасы дәүләт бюджет мәдәният учреждениесе, “Салих Сәйдәшев исемендәге Дәүләт Зур концерт залы” дәүләт учреждениесе ижат коллективлары хезмәткәрләренә, “Габдулла Тукай исемендәге Татар дәүләт филармониясе” Татарстан Республикасы дәүләт бюджет мәдәният учреждениесенә вазыйфай окладның 65 проценты күләмендә билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pd} = O_d \times D_{pd},$$

анда:

B_{pd} – шәхси казанышлар өчен түләү;

O_d – башкарма сәнгать хезмәткәрләренә вазыйфай оклады;

D_{pd} – шәхси казанышлар өчен өстәмәләр күләме.

4.10. Профиль буенча эш стажы өчен түләүләр һөнәри квалификация төркемнәре буенча профиль буенча эшнең дәвамлылыгына карап билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times D_s,$$

анда:

B_s – профиль буенча эш стажы өчен түләү;

O_d – башкарма сәнгать хезмәткәрләренә вазыйфай оклады;

D_s – профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләү күләме.

Профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләү күләме 3 таблицادا китерелгән.

3 таблица

Профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләү күләме

Һөнәри-квалификация төркеменәң исеме	Стажлы төркем	Өстәмә түләү күләме, процентларда
1	2	3
Урта звено башкарма сәнгать	3 яшьтән	12

1	2	3
хезмәткәрләре вазыйфасы	10 яшькәчә	
	10 яшьтән 15 яшькәчә	14
	15 яшьтән 20 яшькәчә	16
	20 яшьтән 25 яшькәчә	18
	25 яшьтән өлкәнрәк	22
	Әйдәп баручы буын башкарма сәнгать хезмәткәрләре вазыйфасы	3 яшьтән 10 яшькәчә
10 яшьтән 15 яшькәчә		14
15 яшьтән 20 яшькәчә		16
20 яшьтән 25 яшькәчә		18
25 яшьтән өлкәнрәк		22
Башкарма сәнгать учреждениеләренәң җитәкче составы вазыйфасы		3 яшьтән 10 яшькәчә
	10 яшьтән 15 яшькәчә	14
	15 яшьтән 20 яшькәчә	16
	20 яшьтән 25 яшькәчә	18
	25 яшьтән өлкәнрәк	22

4.11. Вазыйфалар (һөнәрләр) исемлегә, эш вакыты вазыйфалар (белгечлек) буенча эш стажына исәпкә алына торган вазыйфалар (һөнәрләр) исемлегә Татарстан Республикасы мәдәният Министры Бюрогы белән раслана.

4.12. Эш стажы үзгәргәндә, профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен билгеләү (үзгәртү) стажын раслаучы документлар учреждениедә булса яки стажны раслаучы кирәкле документ тәкъдим ителгән көннән башлап, профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен арттыру хокукын бирә торган стажга ирешүдән соң башкарыла.

4.13. Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен премиаль түләүләр башкарма сәнгать хезмәткәрләренә билгелә бер вакыт эчендә хезмәт нәтижәләре буенча билгеләнә. Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен түләү күләменә йогынты ясый торган төп критерий булып башкарма сәнгать хезмәткәрләре эшчәнлегенәң нәтижәләлеген бәяләү критерийларының югары чик дәрәжәсенә ирешү тора.

4.14. Башкарма сәнгать хезмәткәрләре эшчәнлегенәң нәтижәләлеген бәяләү

критерийлары аның житәкчесе тарафыннан раслана. Башкарма сәнгать хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәлелеген бәяләү критерийларының конкрет әһәмияте һәм түләүләргә гамәлгә ашыру шартлары ел саен учреждение алдында торган бурычлардан чыгып билгеләнә.

4.15. Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен түләү күләме, тәртибе һәм шартлары учреждениенә локаль норматив хокукый актлары һәм күмәк шартнамәләр белән билгеләнә.

4.16. Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен премиаль түләүләр һөнәри квалификация төркемнәре буенча билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_k = O_d \times D_k,$$

анда:

B_k – башкарылган эшләр сыйфаты өчен премиаль түләүләр;

O_d – башкарма сәнгать хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_s – башкарылган эшләр сыйфаты өчен өстәмәләрнең югары чик күләме.

Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен өстәмә түләүләренә чик күләме 4 нче таблицада китерелгән.

4 таблица

Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен өстәмә түләүләренә чик күләме

Профессиональ квалификация төркеме исеме	Өстәмә күләме, процентларда
Техник башкаручылар һәм ярдәмче состав артистлары вазыйфалары	9
Урта звено Башкарма сәнгать хезмәткәрләре вазыйфасы	15
Әйдәп баручы буын Башкаручы сәнгать хезмәткәрләре вазыйфасы	18
Башкарма сәнгать учреждениеләренә житәкче составы вазыйфасы	25

4.16. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләре юбилей даталары, аерымлык билгеләре, рәхмәт хатлары, грамоталар, дәүләт бүләкләре алу һәм оешманың локаль актлары һәм күмәк шартнамәләр белән билгеләнгән башка нигезләр буенча билгеләнгән вакыт (бер ай, квартал, ел) өчен башкарма сәнгать хезмәткәрләренә бирелә.

4.17. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләре 2013 елның 4 апрелдәге “Социаль өлкә тармакларында мәдәният өлкәсенә нәтижәлелеген күтәрүгә юнәлдерелгән үзгәрешләр” чаралар планы (“юл картасы”) турындагы Татарстан

Республикасы Министрлар Кабинетының 227 номерлы Карары белән расланган чаралар планы (“юл картасы”) чаралар планын (“юл картасы”)н үтәгәндә, мәдәният өлкәсенең нәтижәлелеген арттыруга юнәлдерелгән Татарстан Республикасы дәүләт мәдәният учреждениеләренең башкарма сәнгать хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеген арттыру максатларында бер үк вакытта билгеләнә ала.

4.18. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләрен гамәлгә ашыру күләме, тәртибе һәм шартлары учреждениенең локаль норматив хокукый актлары һәм күмәк шартнамәләр белән билгеләнә.

V. Учреждение житәкченең, житәкчесе урынбасарының, баш хисапчының хезмәт хакын билгеләү тәртибе

5.1. Учреждение житәкчеләренең (шул исәптән сәнгать), учреждение житәкчеләре урынбасарларының һәм баш бухгалтерларның хезмәт хакы вазыйфаи окладлардан һәм компенсация характерындагы һәм кызыксындыру характерындагы түләүләрдән тора.

5.2. Башкарма сәнгать учреждениесе житәкчесенең оклады мәдәният учреждениесен гамәлгә куючы тарафыннан, хезмәткә түләү төркеменнән чыгып, елга бер тапкыр билгеләнә. Мәдәният учреждениесе житәкчесе хезмәтенә түләү төркеме мәдәният учреждениесе хезмәткәрләренең штат санына карап билгеләнә.

5.3. Учреждениеләр житәкчеләре урынбасарларының һәм баш бухгалтерларының окладлары әлеге учреждениеләр житәкчеләренең вазыйфаи окладларынан 20-30 процентка кимрәк билгеләнә.

5.4. Житәкчеләр хезмәтенә түләү төркеме, житәкчеләрнең окладлары күләме 5 нче таблицада күрсәтелгән.

5 таблица

Мәдәният учреждениеләре житәкчеләренең окладлары

Учреждение тибы	Хезмәт өчен түләү төркеме	Аена оклад күләме, мең сумнарда							
		1	2	3	4	5	6	7	8
	Хезмәткәрләр штаты саны, кеше	до 10	11 – 30	31 – 50	51 – 75	76 – 150	151 – 300	301 – 500	свыше 500
Театр				35,0	37,0	40,0	50,0	50	55
Концерт оешмалары			35,0	40,0	45,0	50,0	55,0		
Цирк			30,0				40,0		
Прочие		18,0	33,0		34,0	35,0			

5.5. Компенсация характерындагы түлүүлөр компенсация характерындагы түлүү төрлөре исемлеге нигезендө учреждениелер житэкчелөре, аларның урынбасарлары һәм баш бухгалтерлары өчен билгеләнө.

5.6. Кызыксындыру характерындагы түлүүлөргө учреждениенөң билгеләнгән хезмөт хақы фонды чиклөрендө гамөлгө куючы билгелөгән айлык премиялөр керө.

VI. Компенсация характеристика түгөл

6.1. Учреждениелөрдө компенсация характерындагы түлүүлөргө түбөндөгөлөр керө:

- белгечлөргө авыл жирендө эшлөгән өчен түлүүлөр;
- авыр эшлөрдө, зарарлы һәм (яки) куркыныч һәм башка үзенчөлөклө хезмөт шартларында эшлөүдө мәшгуль башкарма сөнгать хезмөткөрлөрөнө түлүү;
- нормаль квалификациядән читкө киткән шартларда (төрлө квалификация эшлөрөн башкарганда, һөнөрлөрнөң (вазыйфаларның) бергө кушылуы, гадөттән тыш эш, төнгө вакытта эшлөү һәм нормаль эштән читкө киткән башка шартларда эшлөү өчен түлүүлөр) эш өчен түлүү.

6.2. Компенсация характерындагы түлүүлөр, аларны гамөлгө ашыру күлөмнөрө һәм шартлары хезмөт законнары һәм хезмөт хокукы нормаларын үз эченө алган башка норматив хокукый актлар нигезендө күмөк шартнамөлөр, килешүүлөр, локаль норматив актлар белән билгеләнө.

6.3. Белгечлөргө авыл жирендө эшлөгән өчен түлүү башкарма сөнгать хезмөткөрлөрөнө бирелө һәм түбөндөгө формула буенча исөпләнө:

$$B_{sm} = D_{sm} \times S,$$

анда:

B_{sm} - белгечлөргө авыл жирендө эшлөгән өчен түлүү;

D_{sm} – белгечлөргө авыл жирендө эшлөгән өчен түлүү күлөмө 1 388,5 сум тәшкил итө;

S - башкару сөнгате хезмөткөрө билөгән ставкаларның факттагы саны.

6.4. Авыр эшлөрдө, зарарлы һәм (яки) куркыныч һәм башка үзенчөлөклө хезмөт шартлары белән эшлөүдө мәшгуль башкарма сөнгать хезмөткөрлөрөнө компенсация характерындагы түлүүлөр һәм нормаль квалификациядән (төрлө квалификация эшлөрөн башкарганда, һөнөрлөрнөң (вазыйфаларның) бергө кушылуы, дөрөстән тыш эш, төнгө вакытта эшлөү һәм нормальлөрдән читкө тайпылучы башка шартларда эшлөр башкарганда) читкө тайпыла торган шартларда эшлөгән өчен түбөндөгө формула буенча исөпләнө:

$$B_{kh} = O_d \times D_{kh} \times \frac{H_{fsd}}{H_n},$$

анда:

B_{kh} – компенсация характерындагы түлүүлөр;

O_d – башкарма сэнгаты хезмэткэрлэренең вазыйфаи оклады;

D_{kh} – түлөүгә компенсация характерындагы өстәмэлэр күлөме;

H_{fsd} – закон буенча компенсация характерындагы түлүүлэр каралган фактта эштә үткән вакыт;

Россия Федерациясе Хезмэт кодексы нигезендә кабул ителә торган башкарма сэнгаты хезмэткэрлэренең хезмэт хакының (база окладының) база ставкасы өчен сэгаты нормасы.

6.5. Нормаль (төрле квалификация эшлэрен башкарганда, һөнэрлэрнең (вазыйфаларның) бергә кушылуы, дәрестән тыш эш, төнге вакытта эшлөү һәм нормальлэрдән читкә тайпылучы башка шартларда эшлэр башкарганда) нормаль эштән читкә киткән шартларда эшлөү өчен түлүүлэр түбэндәге күлэмнэрдә билгеләнә:

- төнлэ эшнең һәр сэгате нормаль шартларда эшлөү белән чагыштырганда, югарырак күлэмдә түләнә, әмма Россия Федерациясенәң законнар һәм башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән күлэмнән ким түгел;

- башкарма сэнгаты хезмэткэрен үзенә билгеләнгән ял көне графигы яки эшлэми торган бэйрэм көне эшкә жәлеп иткән очракта эш икеләтә күлэмдә түләнә;

- хезмэт оклады алуучы Башкарма сэнгаты хезмэткэрлэренә, ял һәм эшлэми торган бэйрэм көне эш вакытының айлык нормасы чиклэрендә башкарылса, бер айлык нормадан да ким булмаган бер көнлек яки сэгаты база окладынан тыш, бер сэгатылек яки сэгаты база окладынан да ким булмаган күлэмдә, әгәр эш бер айлык нормадан артык булса, бер сэгатылек яки сэгаты база окладынан да ким булмаган күлэмдә башкарыла.

6.6. Ял яки эшлэми торган бэйрэм көнендә эшлэгән башкарма сэнгаты хезмэткэре теләге буенча аңа башка ял көне тәкъдим ителергә мөмкин. Бу очракта эшлэми торган бэйрэм көне өчен бер тапкыр түләнә, ә ял көне өчен түлэнергә тиеш түгел.

6.7. Зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмэт шартлары белән эшлөүдә мәшгуль башкарма сэнгаты хезмэткэрлэренең хезмәте өчен түлөү окладлар (вазыйфаи окладлар), хезмэт шартлары нормаль булган эш төрлэре өчен билгеләнгән хезмэт хакы ставкалары белән чагыштырганда, вазыйфаи окладның 4 процентыннан да ким булмаган күлэмдә билгеләнә.

6.7. Зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмэт шартларында эшлөүдә мәшгуль башкарма сэнгаты хезмэткэрлэренең хезмәте өчен түлөү окладлар (вазыйфаи окладлар), хезмэт шартлары нормаль булган эш төрлэре өчен билгеләнгән хезмэт хакы ставкалары белән чагыштырганда, вазыйфаи окладның 4 процентыннан да ким булмаган күлэмдә билгеләнә.

6.8. Социаль-хезмэт мөнәсәбәтлэрен жайга салу буенча Россиянең өчъяклы комиссиясе фикерен исәпкә алып, зарарлы эшлэр, куркыныч һәм башка үзенчәлекле хезмэт шартларындагы авыр эшлэр исемлегә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

VII. Башкарма сэнгаты учреждениеләре хезмәт өчен түләү фондын формалаштыру тәртибе

7.1. Башкарма сэнгатынең хезмәте өчен түләү фондын формалаштыру агымдагы финанс чыгымнары нормативы, кулланучылар һәм хезмәтләр саны нигезендә билгеләнгән агымдагы финанс елына мәдәният учреждениесе чаралары күләме чикләрендә гамәлгә ашырыла һәм башкарма сэнгаты учреждениесенең финанс-хужалык эшчәнлегенә планында чагылдырыла.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы китапханэләренең, музейларның, музей тибындагы башка учреждениеләрнең һәм мәдәни-ял учреждениеләрнең мәдәният, сәнгать һәм кинематография хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартлары турындагы Нигезләмәгә кушымта

Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалар Берлеге, Советлар Союзы Социалистик Республикалар Союзы составындагы автономияле республикалар, Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре, дәүләт бүләкләре, алар булган өчен бирелә торган кызыксындыру характерындагы түләүләр исемлеге

№	Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре исемлеге
1	2
1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең халык рәссамы
1.2.	Россия Федерациясенең атказанган рәссамы
2. Почетные звания, государственные награды Республики Татарстан	
2.1.	Татарстан Республикасы халык язучысы
2.2.	Татарстан Республикасының халык шагыйре
2.3.	Татарстан Республикасының халык рәссамы
3. Совет Социалистик Республикалары Берлегенең мактаулы исемнәре	
3.1.	СССРның халык рәссамы
4. Совет Социалистик Республикалары Берлеге составындагы Союздаш республикаларның мактаулы исемнәре	
4.1.	Атказанган пропагандачы
4.2.	Халык рәссамы
4.3.	Атказанган рәссам
4.4.	Халык язучысы
4.5.	Атказанган язучы
4.6.	Халык шагыйре

4.7.	Халык жырчысы
4.8.	Халык Акынты
4.9.	Атказанган журналист
4.10.	Атказанган мэдэният эшлеклесе
4.11.	Атказанган мэдэни-агарту эшлэре хезмэткэре
4.12.	Атказанган мэдэният хезмэткэре
4.13.	Атказанган китапханэче
4.14.	Гамэли сэнгаты остасы
4.15.	Атказанган халык ижаты мастеры
4.16.	Атказанган фэн эшлеклесе
Совет Социалистик Республикалар Берлеге составындагы автоном республикаларның мактаулы исеми	
5.1.	Атказанган төзүче
5.2.	Халык рэссамы
5.3.	Атказанган рэссам
5.4.	Халык язучысы
5.5.	Атказанган язучы
5.6.	Халык шагыйре
5.7.	Атказанган журналист
5.8.	Атказанган китапханэче
5.9.	Атказанган фэн һәм мэдэният эшлеклесе
5.10.	Атказанган фэн һәм техника эшлеклесе
5.11.	Атказанган фэн эшлеклесе

2018 елның 24 августындагы
Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль
районы Башкарма
комитетының 738 номерлы
Карарына 3 нче номерлы
кушымта

**Кама Тамагы муниципаль мәдәният учреждениеләренен эшче мәдәният,
сәнгать һәм кинематография һөнәрләре һөнәри квалификация төркемнәре
хезмәткәрләренен хезмәте өчен түләү шартлары турында**

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренен эшче һөнәрләре, сәнгать һәм кинематография һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренен хезмәте өчен түләү шартлары турындагы әлеге Нигезләмә (алга таба – Нигезләмә) хезмәткәрләренен окладларын формалаштыру тәртибен, компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр шартларын һәм күләмнәрен, шулай ук аларны билгеләү критерийларын билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

- хезмәткә түләү системасы - учреждениеләр хезмәткәрләренен хезмәте өчен түләү шартларын һәм күләмен билгели торган нормалар жыелмасы, (шулай ук федераль законнар һәм Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнгән компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләрен дә кертеп);

- төп оклад – тиешле һөнәри квалификация төркеменә керүче житәкче, белгеч, техник эш башкаручы һөнәре буенча һөнәри эшчәнлекне компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләрен исәпкә алмыйча гамәлгә ашыручы учреждение хезмәткәренен оклады;

- вазыйфаи оклад - хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен, ставкаларны исәпкә алып, компенсация һәм кызыксындыру түләүләрен исәпкә алмыйча, календарь ае өчен хезмәткәренен хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен түләүнең билгеләнгән күләме;

- хезмәткәренен хезмәт хакы (хезмәт хакы) - хезмәткәренен квалификациясенә, катлаулылыгына, санына, сыйфатына һәм эш шартларына бәйле рәвештә хезмәт өчен түләү, шулай ук компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләр;

- компенсация характерындагы түләүләр – компенсация характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр, шул исәптән нормадан читкә тайпылучы шартларда эшләгән өчен һәм компенсация характерындагы башка түләүләр;

- кызыксындыру характерындагы түләүләр - кызыксындыру характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре.

1.3. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренең эшче мәдәният, сәнгать һәм кинематография һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре (хезмәт өчен түләү) хезмәткәрләренең хезмәт хакы (алга таба - эшче мәдәниятләр) шуннан чыгып билгеләнә:

окладлар (вазыйфаи окладлар), хезмәт хакы ставкалары;
компенсация характерындагы түләүләр;
кызыксындыру характерындагы түләүләр.

II. Мәдәният эшчеләренең хезмәте өчен түләүнең база окладларын билгеләү

2.1. Мәдәният эшчеләренең база окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификацион дәрәжә	Аена база оклады күләме, сумнарда
“Беренче дәрәжәдәге мәдәният, сәнгать һәм кинематография эшчеләре һөнәрләре” һөнәри квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	8 380
Икенче квалификация дәрәжәсе	8 578
“Икенче дәрәжәдәге мәдәният, сәнгать һәм кинематография эшчеләре һөнәрләре” һөнәри квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	8 719
Икенче квалификация дәрәжәсе	8 893
Өченче квалификация дәрәжәсе	9 071
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	9 602

Эшче һөнәрләргә мәдәният эшчеләре һөнәрләренең һөнәри квалификация дәрәжәләре буенча кертү

№	Мәдәният эшчеләре һөнәре
1	2
“Беренче дәрәжәдәге мәдәният, сәнгать һәм кинематография эшчеләре һөнәрләре” профессиональ квалификация төркеме	
1.1.	Клавишалы инструментлар детальләрен эзерләү буенча автоматчик
1.2.	Телле уен кораллары арматурчысы
1.3.	Чиертеп уйный торган инструментлар аэрографисты
1.4.	Бутафор
1.5.	Музыкаль инструментлар гарнировщицы
1.6.	Мех камераларының гофрировщицы

1.7.	Гример-постижер
1.8.	Уен автоматлары, аттракционнар һәм тир залы дежуры
1.9.	Тавышлар планкалары заливицигы
1.10.	Тавыш планкалары житештерүче
1.11.	Тынлы инструментлар өчен детальләрэн житештерүчесе
1.12.	Субтитрлар житештерүче
1.13.	Киномеханик
1.14.	Клавиатурщик
1.15.	Колорист
1.16.	Музыкаль инструментлар детальләрэн комплектлаучы
1.17.	Контурчы
1.18.	Костюмер
1.19.	Декорацияләр бизәү буенча буяучы
1.20.	Сәхнә машинисты
1.21.	Негатив монтажчы
1.22.	Позитив монтажчы
1.23.	Сәхнә монтажчысы
1.24.	Перламутра эшкәрткеч е
1.25.	Магнит язмалары операторы
1.26.	Клавишалы уен коралларын уйнатып карау буенча стенд операторы
1.27.	Яктырткыч
1.28.	Диапозитив фильмнарны бизәүче
1.29.	Субтитлау бастыручысы
1.30.	Пиротехник
1.31.	Мультипликацион рәсемнәр өчен нигезләр әзерләүче
1.32.	Музыкаль инструментлар полировщикы
1.33.	Постижер
1.34.	Фильмнарны шомартучы
1.35.	Реквизитор
1.36.	1.36. Субтитрлар ретушеры
1.37.	Тынлы инструментлар жыючы
1.38.	Бәрмә инструментлар жыючы

1.39.	Телле инструментларын жыючы
1.40.	Клавишалы инструментлар жыючы-монтажлаучы
1.41.	Смычковлы инструментлар жыючы-монтажлаучы
1.42.	Чиртеп уйный торган инструментлар жыючы-монтажлаучы
1.43.	Махсус агач эшкертү станоклары танокчысы
1.44.	махсус металл эшкертү станоклары станокчысы
1.45.	Декорацияләр ясау буенча агач остасы
1.46.	Музыка уен кораллары детальләрән һәм узелларын эзерләү һәм ремонтлау буенча агач остасы
1.47.	Кыллар тарттыручы
1.48.	Кылчы
1.49.	Мультипликацион проба төшерүче
1.50.	Диапозитив фильмнар тезүче
1.51.	Униформист
1.52.	Декорацияләрне урнаштыручы
1.53.	Ладлы пластиналар көйләп куючы
1.54.	Фильм тикшерүче
1.55.	Фильмотекачы
1.56.	Фототекачы
“Икенче дәрәжәдәге мәдәният, сәнгать һәм кинематография эшчесе һөнәрләре” һөнәри квалификация төркеме	
Беренче квалификацион дәрәжә	
2.1.1.	Клавишалы инструментлар рамалары бронзалаучысы
2.1.2.	Видеотекачы
2.1.3.	Уен курчаклары житештерүче
2.1.4.	Клавишалы инструментлар өчен чүкечләр житештерүче
2.1.5.	Музыкаль инструментлар контролеры
2.1.6.	Постижер производствосында буяучы
2.1.7.	Жил жайланмаларына хезмэт күрсәтү буенча механик
2.1.8.	Тавыш техникасына хезмэт күрсәтү буенча механик
2.1.9.	Кинотелевизион жиһазларга хезмэт күрсәтү буенча механик
2.1.10.	Төшерү аппаратына хезмэт күрсәтү буенча механик
2.1.11.	Телевизион жиһазларга хезмэт күрсәтү буенча механик
2.1.12.	Кинотехнологик жиһазларны ремонтлау һәм хезмэт күрсәтү буенча механик
2.1.13.	Пианино һәм рояльләр көйләүчесе
2.1.14.	Кыллы инструментлар көйләүчесе
2.1.15.	Телле инструментлар көйләүчесе
2.1.16.	Видеоозмалар операторы

2.1.17.	Киноустановка идарәсенәң пулыт операторы
2.1.18.	Пианино һәм рояльне көйләүче
2.1.19.	Телле инструментлар көйләүчесе
2.1.20.	Клавишалы инструментлар реставраторы
2.1.21.	Бәрмә инструментларын реставрацияләүче
2.1.22.	Фильм күчермәләре реставраторы
2.1.23.	Смычоклы һәм чиертеп уйный торган инструментлар реставраторы
2.1.24.	Телле инструментов реставраторы
2.1.25.	Фонотекачы
Икенче квалификация дәрәжә	
2.2.1.	Уен курчаклары житештерүче
2.2.2.	Шәхси заказлар буенча музыка уен кораллары житештерүче
2.2.3.	Интонировщик
2.2.4.	Постижер производствосында буяучы
2.2.5.	Жил жайланмаларына хезмәт күрсәтү буенча механик
2.2.6.	Тавыш техникасына хезмәт күрсәтү буенча механик
2.2.7.	Кинотелевизион жиһазларга хезмәт күрсәтү буенча механик
2.2.8.	Төшерү аппаратына хезмәт күрсәтү буенча механик
2.2.9.	Телевизион жиһазларга хезмәт күрсәтү буенча механик
2.2.10.	Кинотехнологик жиһазларны ремонтлау һәм хезмәт күрсәтү буенча механик
2.2.11.	Тынлы инструментлар көйләүчесе
2.2.12.	Смычоклы инструментлар көйләүчесе- регулировщикы
2.2.13.	Видеоязмалар операторы
2.2.14.	Тынлы инструментлар реставраторы
2.2.15.	Фильм күчермәләре реставраторы
Өченче квалификация дәрәжә	
2.3.1.	Кинотелевизион жиһазларга хезмәт күрсәтү буенча механик
2.3.2.	Телевизион жиһазларга хезмәт күрсәтү буенча механик
2.3.3.	Кинотехнологик жиһазларны ремонтлау һәм хезмәт күрсәтү буенча механик

2.3.4.	Видеоязмалар операторы
Дүртенче квалификация дәрәжә	
Мөһим (аеруча мөһим) һәм жаваплы (аеруча жаваплы) эшләр башкаручы беренче-өчөнче квалификация дәрәжәләренә кертелгән эшче һөнәрләре	
2.4.1.	Уен курчаклары житештерүче
2.4.2.	Шәхси заказлар буенча музыка уен кораллары житештерүче
2.4.3.	Интонировщик
2.4.4.	Музыкаль инструментлар контролеры
2.4.5.	Постижер производствосында буяучы
2.4.6.	Җил җайланмаларына хезмәт күрсәтү буенча механик
2.4.7.	Тавыш техникасына хезмәт күрсәтү буенча механик
2.4.8.	Кинотелевизион җиһазларга хезмәт күрсәтү буенча механик
2.4.9.	Төшерү аппаратына хезмәт күрсәтү буенча механик
2.4.10.	Телевизион җиһазларга хезмәт күрсәтү буенча механик
2.4.11.	Кинотехнологик җиһазларны ремонтлау һәм хезмәт күрсәтү буенча механик
2.4.12.	Тынлы инструментларны көйләүче
2.4.13.	Пианино һәм рояльләр көйләүче
2.4.14.	Чиертеп уйный торган инструментлар көйләүче
2.4.15.	Телле инструментлар көйләүче
2.4.16.	Смычоклы инструментлар көйләүче регулировать итүче
2.4.17.	Видеоязмалар операторы
2.4.18.	Пианино һәм рояльне көйләүче
2.4.19.	Тынлы инструментлар реставраторы
2.4.20.	Клавишалы инструментлар реставраторы
2.4.21.	Бәрмә инструментларны реставрацияләүче
2.4.22.	Фильм күчермәләре реставраторы
2.4.23.	Чиертмә һәм смычоклы инструментлар реставраторы
2.4.24.	Телле инструментлар реставраторы

2.2. Уртак эш вакыты булган, шулай ук тулы булмаган эш шартларында эшләүче мәдәният хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү эшләнган вакытка пропорциональ рәвештә яисә башкарылган эш күләменә бәйле рәвештә башкарыла. Төп вазыйфалар буенча, шулай ук уртак эшчәнлек тәртибендә биләгән вазыйфалар буенча хезмәт хакы күләмен билгеләү һәр вазыйфада аерым башкарыла.

III. Мәдәният эшчеләренә вазыйфаи окладларын формалаштыру тәртибе

3.1. Мәдәният эшчеләренә вазыйфаи оклады түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O_b \times \frac{H_f}{H_N},$$

анда:

O_d – мәдәният эшчеләренә вазыйфай оклады;

O_b – әлеге Нигезләмәнең 2 бүлегә нигезендә кабул ителә торган мәдәният эшчеләренә база оклады күләме;

H_f – хезмәткәрләр өчен билгеләнгән эш вакыты дәвамлылығы чикләрендә мәдәният хезмәткәре эш сәгатьләренә факттагы саны;

H_N – мәдәният хезмәткәренә хезмәт хакының база ставкасы (база оклады) өчен сәгатьләр нормасы (эшче өчен билгеләнгән эш вакыты озынлыгы).

IV. Кызыксындыру характерындагы түләү

4.1. Кызыксындыру характерындагы түләүләргә хезмәткәрләргә сыйфатлы хезмәт нәтижеләренә стимуллаштыруга юнәлдерелгән түләүләр, шулай ук башкарылган эш өчен бүләкләү керә.

4.2. Кызыксындыру характерындагы түләү үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр;

- премиаль һәм башка кызыксындыру түләүләре.

4.3. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times D_{pz},$$

анда:

B_{pz} – мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү;

O_d – мәдәният эшчесенә вазыйфай оклады;

D_{pz} – мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен өстәмә түләү күләме.

4.4. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен өстәмә түләү күләме 3 процент тәшкил итә.

4.5. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Советлар Социалистик Республикалар Берлеге, Совет Социалистик Республикалар Берлеге составындагы Союз һәм автоном республикалар, мактаулы исемнәре, дәүләт бүләкләре исемлегә (алар өчен кызыксындыру характерындагы түләүләр бирелә) әлеге Нигезләмәнең кушымтасында китерелгән.

4.6. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр күләмен билгеләү мактаулы исем, дәүләт бүләкләре бирелгән көннән алып башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемнәре, ике һәм аннан да күбрәк Дәүләт бүләкләре булган мәдәният эшчеләренә мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү хезмәткәрнең теләге буенча дәүләт бүләкләренә берсе буенча билгеләнә.

4.7. Премияль һәм башка кызыксындыру түләүләре билгеле бер вакыт (бер ай, квартал, ел) өчен, шулай ук юбилей даталары, аерымлык билгеләре, рәхмәт хатлары, грамота, бүләкләр алу уңаеннан һәм оешманың локаль актлары һәм коллектив килешүләре белән билгеләнгән башка нигезләр буенча мәдәният эшчеләренә бирелә.

4.8. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләрен гамәлгә ашыру күләме, тәртибе һәм шартлары ТР Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренә локаль актлары һәм күмәк шартнамәләр белән билгеләнә.

V. Компенсация характерындагы түләүләр

5.1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының муниципаль мәдәният учреждениеләрендә компенсация характерындагы түләүләргә түбәндәгеләр керә:

зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмәт шартларында эшләүдә мәшгуль эшчеләргә түләү;

төрле квалификацияле эшне башкарганда, һөнәрләренә (вазыйфаларның) бергә кушылуы, төп эш сәгатеннән тыш эшләү, төнге вакытта эшләү һәм нормаль эштән читкә авышкан башка шартларда эшләү шартларында эшләгән өчен түләү).

5.2. Зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмәт шартларында эшләрдә мәшгуль мәдәният эшчеләренә компенсация характерындагы түләүләр һәм нормаль (вазыйфаларны бергә алып бару), төп эш сәгатеннән тыш эш, төнге вакытта эшләү, хезмәт күрсәтү зоналарын киңәйтү, эш күләмен арттыру яки эш урыныннан азат ителмичә вакытлыча эшсез калган мәдәният эшчеләренә бурычларын үтәү, ял һәм эшләми торган бәйрәм көннәрендә эшләү), закон нигезендә һәм ТР Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренә тиешле финанс елына расланган хезмәт хакы фонды чикләрендә билгеләнә.

Компенсация характерындагы түләүләр, аларны гамәлгә ашыру күләмнәре һәм шартлары хезмәт законнарын һәм хезмәт хокукы нормаларын үз эченә алган башка норматив хокукый актлар нигезендә коллектив шартнамәләр, килешүләр, локаль норматив актлар белән билгеләнә.

5.3. Компенсация характерындагы түләүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kh} = O_d \times D_{kh} \times \frac{H_{fk}}{H_N},$$

анда:

B_{kh} – компенсация характерындагы түләү;

O_d – мәдәният эшчеләренә вазыйфаи оклады;

D_{kh} – компенсация характерындагы түләү өчен өстәмә түләүләр күләме;

H_{fk} – закон буенча компенсация характерындагы түләүләр каралган фактта файдаланылган вакыт;

H_N – Россия Федерациясе Хезмэт кодексы нигезендә кабул ителә торган мәдәният эшчеләренең хезмэт хақының база ставкасы (база оклады) өчен сәгать нормасы.

5.4. Нормальләрдән читкә тайпылучы шартларда эш өчен түләүләр түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

төнге вакытта һәр эш сәгате нормаль шартларда эшләү белән чагыштырганда, югары күләмдә түләнә, әмма хезмэт законнары һәм хезмэт хокукы нормаларын үз эченә алган башка норматив хокукый актлар белән билгеләнгән күләмнән ким түгел;

мәдәният эшчесен үзенә график белән билгеләнгән ял көне яки эшләми торган бәйрәм көне эшкә жәлеп иткән очракта, эш икеләтә күләмнән дә азрак булмаган күләмдә түләнә;

хезмэт окладың алучы хезмәткәрләргә, ял һәм эшләми торган бәйрәм көне эш вакытының айлык нормасы чикләрендә башкарылса, бер айга яки бер сәгатьлек база окладыңнан тыш бер көнлек яки сәгать база ставкасы күләмендә, әгәр дә эш бер айлык нормадан артык булса, бер сәгатьлек яки бер сәгатьлек база окладыңнан артык хезмэт хақы алучы хезмәткәрләргә;

ял яки эшләми торган бәйрәм көнендә эшләгән мәдәният эшчесенең теләге буенча аңа башка ял көне тәкъдим ителәргә мөмкин. Бу очракта эшләми торган бәйрәм көне өчен бер генә күләмдә түләнә, ә ял көне өчен түләү мәжбүри түгел;

зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмэт шартлары белән эш итүче мәдәният хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү окладлар (вазыйфай окладлар) белән чагыштырганда, хезмэт шартларын махсус бәяләү нигезендә, хезмэт шартларын 0,04 база оклады күләмендә, төрле эш төрләре өчен билгеләнгән хезмэт хақы ставкалары белән чагыштырганда югарырак күләмдә билгеләнә;

төп эш сәгатеннән тыш эш өчен югары эш хақы эшнең беренче ике сәгате өчен сәгать ярымнан да ким булмаган күләмдә башкарыла, алдагы сәгатьләр өчен икеләтә күләмдә;

берничә жирдә эшләгәндә, хезмэт күрсәтү зоналарын киңәйткәндә, эш күләмен арттыруда яки бурычларын башкаруда вакытлыча булмаган мәдәният эшчесен, эштән азат ителмичә, билгеләнгән хезмэт килешүе, мәдәният эшчесенә өстәмә түләү билгеләнә. Өстәмә түләү күләме өстәмә эш күләмен һәм эчтәлеген исәпкә алып, хезмэт килешүе якларның килешүе буенча билгеләнә.

2018 елның 24 августындагы
Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль
районы Башкарма
комитетының 738
номерлы Карарына
4 номерлы кушымта

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль
мәдәният учреждениеләре эшче һәм гомумтармак вазыйфаларының
гомумтармак һөнәрләре һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләре
житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләре хезмәтенә түләү шартлары
турында Нигезләмә**

I. Гомуми Нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләренең эшче һәм гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартлары турында (алга таба - Нигезләмә) хезмәткәрләренең окладларын формалаштыру тәртибен, компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр шартларын һәм күләмнәрен, шулай ук аларны билгеләү критерийларын билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

- хезмәт өчен түләү системасы – Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартларын һәм күләмен билгели торган нормалар жыелмасы, база окладлары (база вазыйфаи окладлары, хезмәт хакының база ставкалары), окладлары (вазыйфаи окладлар, тариф ставкалары) күләмен, шулай ук федераль законнар һәм Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнгән компенсация һәм кызыксындыру характерындагы түләүләр күләмен дә кертеп;

- төп оклад, хезмәт хакының база ставкасы – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренең эше яки вазыйфасы буенча һөнәри эшчәнлек алып баручы хезмәт хакы ставкасы, тиешле һөнәри квалификация төркеменә керүче житәкче, белгеч, техник башкаручы һөнәре

буенча компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләрне исәпкә алмыйча, оклад, хезмэт хакы ставкасы;

- вазыйфаи оклад - хезмэт (вазыйфаи) бурычларын үтэгән өчен, ставкаларны исәпкә алып, компенсация һәм кызыксындыру түләүләрне исәпкә алмыйча, календарь ае өчен хезмэткәрнең хезмэт (вазыйфаи) бурычларын үтэгән өчен түләүнең билгеләнгән күләме;

- хезмэт хакы - хезмэткәрнең квалификациясенә, катлаулылыгына, санына, сыйфатына һәм эш шартларына бәйле рәвештә хезмэт өчен түләү, шулай ук компенсация һәм стимуллаштыручы түләүләр;

- компенсация характерындагы түләүләр – компенсация характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр, шул исәптән нормадан читкә тайпылучы шартларда эшләгән өчен һәм компенсация характерындагы башка түләүләр;

- кызыксындыру характерындагы түләүләр - кызыксындыру характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре.

1.3. Эшче һәм гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмэткәрләренең, белгечләренең һәм хезмэткәрләренең хезмэт хакы түбәндәгеләрнең берсе белән билгеләнә:

окладлар (вазыйфаи окладлар), хезмэт хакы ставкалары;

компенсация характерындагы түләүләр;

кызыксындыру характерындагы түләүләр.

II. Һөнәри хезмэткәрләр хезмәтенә түләүнең база окладларын билгеләү Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмэткәрләренең гомумтармак һөнәрләренең квалификация төркемнәре

2.1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы мәдәният учреждениеләре эшче һөнәрләренең гомумтармак һөнәрләре һөнәри квалификация төркемнәре хезмэткәрләренең база окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификацион дәрәжә	Аена база оклады күләме, сумнарда
“Беренче дәрәжәдәге гомумтармак эшче һөнәрләре” профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	8 380
Второй квалификация дәрәжәсе	8 578
“Икенче дәрәжәдәге гомумтармак эшче һөнәрләре” профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	8 719
Икенче квалификация дәрәжәсе	8 893
Өченче квалификация дәрәжәсе	9 071
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	9 602

2.2. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренә гомумтармак вазыйфалары һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә база окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификацион дәрәжә	Аена база оклады күләме, сумнарда
1	2
“Беренче дәрәжәдәге житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләренә гомумтармак вазыйфалары” профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	8 380
Икенче квалификация дәрәжәсе	8 578
“Икенче дәрәжәдәге житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләренә гомумтармак вазыйфалары” профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	8 719
Икенче квалификация дәрәжәсе	8 893
Өченче квалификация дәрәжәсе	9 071
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	9 298
Бишенче квалификация дәрәжәсе	9 484
“Өченче дәрәжәдәге житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләренә гомумтармак вазыйфалары” профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	9 674
Икенче квалификация дәрәжәсе	9 867
Өченче квалификация дәрәжәсе	10 064
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	10 265
Бишенче квалификация дәрәжәсе	10 491
“Дүртенче дәрәжәдәге житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләренә гомумтармак вазыйфалары” профессиональ квалификация төркеме	
Беренче квалификация дәрәжәсе	11 403
Икенче квалификация дәрәжәсе	11 603
Өченче квалификация дәрәжәсе	11 803

2.3. Хезмәткәр вазыйфасының һәм һөнәренең гомумтармак һөнәрләренең һәм житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләрнең гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация дәрәжәләренә туры килүе Россия Федерациясе сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш Министрлыгының норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителә.

2.4. Уртак эшкә урнашучы, шулай ук тулы булмаган эш вакыты шартларында эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү эшләнгән вакытка пропорциональ рәвештә яисә башкарылган эш күләменә бәйле рәвештә башкарыла. Төп вазыйфалар буенча, шулай ук уртак эшчәнлек тәртибендә биләгән вазыйфалар буенча хезмәт хакы күләмен билгеләү һәр вазыйфада аерым башкарыла.

III. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәренә хезмәткәрләрнең вазыйфаи окладларын формалаштыру тәртибе

3.1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфаи окладлары түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O_b \times \frac{H_f}{H_N},$$

анда:

O_d – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләре гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфаи окладлары;

O_b – әлеге Нигезләмәнең 2 бүлегә нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләренең эшче һәм гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең база оклады күләме;

H_f – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының муниципаль мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренең эш вакыты дәвамлылыгы чикләрендә эш сәгатьләренең факттагы саны;

H_N – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренең хезмәт хакы (база оклады) база ставкасы өчен сәгать нормасы (эш вакыты дәвамлылыгы).

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфаи окладлары;

Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләренең гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең әлеге Нигезләмәнең 2 бүлгегә нигезендә кабул ителә торган база оклады күләме;

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының муниципаль мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренең эш сәгәтләренең факттагы саны хезмәткәр өчен билгеләнгән эш вакытының дәвамлылыгы чикләрендә;

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренең хезмәт хакы (база оклады) база ставкасы өчен сәгәт нормасы (хезмәткәрләр өчен билгеләнгән эш вакыты дәвамлылыгы).

IV. Кызыксындыру характерындагы түләү

4.1. Кызыксындыру характерындагы түләүләргә хезмәткәрләргә сыйфатлы хезмәт нәтижәләренә стимуллаштыруга юнәлдерелгән түләүләр, шулай ук башкарылган эш өчен бүләкләү керә.

4.2. Кызыксындыру характерындагы түләү үз эченә түбәндәгеләрне ала:
мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр;
вазыйфа буенча эш стажы өчен түләү;
премиаль һәм башка кызыксындыру түләүләре.

4.3. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәренә керә торган хезмәткәрләргә һәм житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләрнең гомумтармак вазыйфаларына керә торган хезмәткәрләргә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times D_{pz},$$

анда:

B_{pz} – мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү;

O_d – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләре гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфаи окладлары;

D_{pz} – мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен өстәмә түләү күләме.

4.4. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен өстәмә түләү күләме 3 процент тәшкил итә.

4.5. Советлар Социалистик Республикалар Берлеге составында Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалар Берлеге,

Союз һәм автоном республикалар мактаулы исемлекләре, дәүләт бүләкләре исемлеге элге Нигезләмәнең кушымтасында китерелгән.

4.6. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булу өчен түләүләр күләмен билгеләү мактаулы исем, дәүләт бүләкләре бирелгән көннән алып башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемнәре, ике һәм аннан да күбрәк Дәүләт бүләкләре булган хезмәткәрләргә мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү мактаулы исемнәрнең берсе, Хезмәткәр сайлау буенча дәүләт бүләкләренең берсе буенча билгеләнә.

4.5. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Советлар Социалистик Республикалар Берлеге, Совет Социалистик Республикалар Берлеге составындагы Союз һәм автоном республикалар, мактаулы исемнәре, дәүләт бүләкләре исемлеге (алар өчен кызыксындыру характерындагы түләүләр бирелә) элге Нигезләмәнең кушымтасында китерелгән.

4.6. Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булу өчен түләүләр күләмен билгеләү мактаулы исем, дәүләт бүләкләре бирелгән көннән алып башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемнәре, ике һәм аннан да күбрәк Дәүләт бүләкләре булган хезмәткәрләргә мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләү мактаулы исемнәрнең, дәүләт бүләкләренең берсе, хезмәткәр сайлавы буенча билгеләнә.

4.7. Вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы өчен түләүләр һөнәри квалификация төркеме хезмәткәрләре, һөнәри-квалификация төркемнәре һәм квалификация дәрәжәсе киселешендә, вазыйфасы (белгечлеге) буенча эшнең дәвамлылыгына бәйле рәвештә, житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләр гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме хезмәткәрләренә билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times D_s,$$

анда:

B_s – вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы өчен түләү;

O_d – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләре гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфаи окладлары;

D_s – вазыйфа (белгечлеге) буенча эш стажы өчен өстәмә күләме.

4.8. Вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы өчен өстәмә түләүләр күләмен түбәндәгеләр тәшкил итә:

вазыйфасы (белгечлеге) буенча ике елдан 5 елга кадәр эш стажы булганда - 2,5 процент;

вазыйфасы (белгечлеге) буенча эшләү стажы 5 елдан 10 елга кадәр - 4 процент;

вазыйфасы (белгечлеге) буенча эшлэгән очракта - 10 яшьтән 15 яшькә кадәр – 5 процент;

вазыйфасы (белгечлеге) буенча эшләү стажы 15 елдан артык булганда – 6 процент.

4.9. Эш стажын үзгәрткәндә вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы өчен түләү күләмен билгеләү (үзгәртү) стажын раслаучы кирәкле документ тәкъдим ителгән көннән алып вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажы өчен түләү күләмен арттыру хокукын бирә торган стажга ирешүдән соң башкарыла.

4.10. Вазыйфасы (белгечлеге) буенча эш стажына 1 нче таблица нигезендә вазыйфалар (һөнәрләр) буенча эш вакыты исәпләнә.

1 нче таблица

Вазыйфасы(белгечлеге) алар буенча эш стажы исәпкә алына торган вазыйфалар (һөнәрләр) исемлеге

№ т/б	Житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләр гомумтармак вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләре вазыйфаларының исеме (“баш”, “өлкән” вазифа исемнәрен дә кертеп)	Кызыксындыру түләү билгеләү өчен белгечлек буенча эш стажына кертелгән вазыйфаларның(һөнәрләрнең) исеме
1	2	3
1.	Финанс бүлеге башлыгы, план-икътисад бүлеге башлыгы, баш хисапчы, бухгалтер, бухгалтер-ревизор, икътисадчы, хужалык эшчәнлеген бухгалтерлык исәбе һәм анализлау буенча икътисадчы, исәпләү (мәгълүмати-исәпләү) үзәге икътисадчысы, килешү һәм претензия эше буенча икътисадчы, планлаштыру буенча икътисадчы, сату буенча икътисадчы, финанс эше буенча икътисадчы, таксировщик кассир	Финанс бүлеге башлыгы, план-икътисад бүлеге башлыгы, баш бухгалтер, бухгалтер, бухгалтер-ревизор, икътисадчы, хужалык эшчәнлеген бухгалтерлык исәбе һәм анализлау буенча икътисадчы, исәпләү (мәгълүмати-исәпләү) үзәге икътисадчысы, килешү һәм претензия эше буенча икътисадчы, матди-техник тәэминат икътисадчысы, планлаштыру буенча икътисадчы, сату буенча икътисадчы, хезмәт буенча икътисадчы, финанс эше буенча икътисадчы, кассир, таксировщик
2.	Матди - техник тәэмин итү буенча икътисадчы	Матди-техник тәэмин итү буенча икътисадчы, матди-техник тәэминат бүлеге башлыгы, склад мөдире, бухгалтер, бухгалтер-ревизор, икътисадчы, хужалык эшчәнлеген бухгалтерлык исәбе һәм анализлау буенча икътисадчы, исәпләү

1	2	3
		(мәгълүмати-исәпләү) үзәге икътисадчысы, килешү һәм претензия эше буенча икътисадчы, планлаштыру буенча икътисадчы, сату буенча икътисадчы, финанс эше буенча икътисадчы, таксировщик, хисапчы
3.	Хезмәтне оештыру һәм житештерү белән идарә итү буенча лаборатория (бюро) башлыгы, хезмәт буенча норматив-тикшеренү лабораториясе башлыгы, хезмәт социологиясе лабораториясе (бюросы) башлыгы, хезмәтне нормалаштыру буенча инженер, хезмәтне оештыру һәм нормалаштыру буенча инженер, хезмәт оештыру буенча инженер, хезмәт буенча техник, нарядчик, хронометражчы,	Хезмәтне оештыру һәм житештерү белән идарә итү буенча лаборатория (бюро) башлыгы, хезмәт буенча норматив-тикшеренү лабораториясе башлыгы, хезмәт социологиясе лабораториясе (бюросы) башлыгы, социаль үсеш бүлеге башлыгы, хезмәт буенча икътисадчы, хезмәтне нормалаштыру буенча инженер, хезмәтне оештыру һәм нормалаштыру буенча инженер, хезмәтне оештыру буенча инженер, инструктор-дактилолог, хезмәт буенча техник, социолог, нарядчик, хронометражчы
4.	Хезмәтне саклау бүлек начальнигы, хезмәтне саклау һәм техника куркынычсызлыгы буенча инженер	Хезмәтне саклау бүлеге башлыгы, хезмәтне оештыру һәм түләү бүлеге башлыгы, хезмәтне оештыру һәм житештерү белән идарә итү буенча лаборатория (бюро) башлыгы, хезмәт буенча норматив-тикшеренү лабораториясе башлыгы, хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы буенча инженер, инженер
5.	Кадрлар бүлеге башлыгы (махсус бүлек һәм башкалар), кадрлар эзерләү бүлеге башлыгы, персонал буенча менеджер, кадрлар буенча белгеч, кадрлар буенча инспектор, кадрлар эзерләү буенча инженер, табельщик	Кадрлар бүлеге башлыгы (махсус бүлек һәм башкалар), кадрлар эзерләү бүлеге башлыгы, персонал буенча менеджер, кадрлар буенча белгеч, кадрлар буенча инспектор, кадрлар эзерләү буенча инженер, инструктор-дактилолог, профконсультант, юрисконсульт, табельщик
6.	Социаль үсеш бүлеге башлыгы	Социаль үсеш бүлеге башлыгы, кадрлар эзерләү бүлеге башлыгы, хезмәтне оештыру һәм түләү бүлеге башлыгы,

1	2	3
		хезмэтне оештыру һәм житештерү белән идарә итү буенча лаборатория (бюро) башлыгы, хезмэт социологиясе лабораториясе (бюросы) башлыгы, хезмэтне саклау бүлеге башлыгы, персонал буенча менеджер, кадрлар эзерләү буенча инженер, кадрлар буенча белгеч, инструктор-дактилолог, кадрлар буенча инспектор, хезмэтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы буенча инженер, хезмэтне нормалаштыру буенча инженер, хезмэтне оештыру һәм нормалаштыру буенча инженер, хезмэтне оештыру буенча техник, социолог
7.	Профконсультант	Профконсультант, начальник отдела кадров, специалист по кадрам, инспектор по кадрам, менеджер по персоналу, психолог, социолог, инспектор центра занятости населения, инструктор-дактилолог
8.	Инструктор-дактилолог	Инструктор-дактилолог, социаль үсеш бүлеге башлыгы, кадрлар бүлеге башлыгы, кадрлар эзерләү бүлеге башлыгы, хезмэтне оештыру һәм житештерү белән идарә итү буенча лаборатория (бюро) башлыгы, персонал буенча менеджер, кадрлар эзерләү буенча инженер, кадрлар буенча белгеч, кадрлар буенча инспектор, хезмэтне оештыру һәм нормалаштыру буенча инженер, хезмэтне оештыру буенча инженер, профконсультант, хезмэт буенча техник
9.	Юридик бүлек начальнигы, юрисконсульт	Юридик бүлек начальнигы, юрисконсульт
10.	Архив мөдире, канцелярия мөдире, Документлар белгече, архивариус, эш башкаручысы, йөкләмәләр үтәлешен контрольдә тоту буенча инспектор, сәркатип, машинист, сәркатип-стенографистка, стенографистка, эшсез белгеч	Архив мөдире, канцелярия мөдире, Документлар белгече, архивариус, эш башкаручысы, йөкләмәләр үтәлешен тикшереп торучу буенча инспектор, сәркатип, машинистка секретаре, сәркатип-стенографистка, стенографистка, машинистка, эшсез белгеч секретаре, житәкче сәркатибе, паспортчы,

1	2	3
	секретаре, житэкче секретаре, паспортчы, кодификатор, экспедитор	кодификатор, экспедитор
11.	Заведующий машинописным бюро, заведующий копировально-множительным бюро, машинистка	Заведующий машинописным бюро, заведующий копировально-множительным бюро, машинистка, секретарь-машинистка, копировщик
12.	Матди-техник тээминат бүлеге начальнигы, хужалык бүлеге начальнигы, склад мөдире, хужалык мөдире, агент, сатып алулар агенты, тээмин итү агенты, йөк ташу буенча экспедитор	Матди-техник тээминат бүлеге начальнигы, хужалык бүлеге начальнигы, склад мөдире, хужалык мөдире, товар белгече, агент, сатып алулар агенты, тээмин итү буенча агент, йөк ташу буенча икътисадчы, экспедитор
13.	Пансионат (кунакханэлэр) торак корпусы мөдире, тулай торак мөдире, үткэрү бюросы мөдире, пропусктар дежур бюросы мөдире, дежур (белешмэлэр бирү буенча, залу, кунакханэ катлары, автомобиль йөртүчелэрнең ял итү бүлмәсе, тулай торак н. б.), комендант, администратор, саклау камерасы мөдире	Пансионат торак корпусы мөдире, тулай торак мөдире, үткэрү бюросы мөдире, хужалык мөдире, пропусктарның дежур бюросы, дежур (белешмэлэр бирү буенча, зал, кунакханэ катлары, автомобиль йөртүчелэрнең ял итү бүлмәсе, тулай торак н. б.), комендант, администратор
14.	Гараж начальнигы	Гараж начальнигы, автоколонна начальнигы, пассажир транспорты контролеры, Диспетчер хэрәкәте һәм йөк ташу-бушату эшләре операторы, автотехника экспертизасы буенча белгеч (эксперт-автотехника), юл хужалыгы эксперты, автотранспорт йөртүче
15.	Житештерү мөдире (шеф-пешекче), ашханэ мөдире	Житештерү мөдире (шеф-пешекче), ашханэ мөдире, пешекче
16.	Диспетчер, диспетчерлык хезмәте операторы	Диспетчер, диспетчер хезмәте операторы, Диспетчер хэрәкәте операторы һәм йөк төяү-бушату эшләре операторы

1	2	3
17.	Фотолаборатория мөдире	Фотолаборатория мөдире, фотограф, рэссам-фотограф
18.	Ремонт цехы начальнигы, мастерской, механик, ремонт буенча инженер, инженер-энергетик (энергетик))	Ремонт цехы начальнигы, мастерской, механик, ремонт буенча инженер, инженер-энергетик (энергетик), инженер
19.	Инженер-программист (программист), техник-программист, математик, фонд инспекторы, фонд инспекторы ассистенты	Житештерү белән идарә итүнең автоматлаштырылган системасы бүлеге башлыгы, житештерү процессларын автоматлаштыру һәм механикалаштыру бүлеге башлыгы, инженер-программист (программист), житештерү процессларын автоматлаштыру һәм механикалаштыру буенча инженер, житештерү белән идарә итүнең автоматлаштырылган системалары буенча инженер, инженер, математик, техник-программист, техник, фонд инспекторы, фонд инспекторы ассистенты
20.	Заведующий научно-технической библиотекой, начальник отдела информации, начальник отдела (лаборатории, сектора) по защите информации, инженер по научно-технической информации, инженер по защите информации, специалист по защите информации, техник по защите информации	Фәнни-техник китапханә мөдире, мәгълүмат бүлеге башлыгы, фәнни-техник мәгълүмат бүлеге башлыгы, мәгълүматны саклау бүлеге (лаборатория, сектор) башлыгы, фәнни-техник мәгълүмат буенча инженер, мәгълүматны яклау буенча инженер, патентлар һәм уйлап табу эше буенча инженер, инженер, мәгълүматны саклау буенча белгеч, мәгълүматны саклау техникы, техник
21.	Начальник лаборатории (бюро) технико-экономических исследований, начальник исследовательской лаборатории, начальник отдела информации, аналитик	Техник-икътисадый тикшеренүләр лабораториясе (бюросы) башлыгы, тикшеренү лабораториясе башлыгы, мәгълүмат бүлеге башлыгы, фәнни-техник мәгълүмат бүлеге башлыгы, аналитик
22.	Инженер	Барлык төр инженер, житештерү бүлеге башлыгы, техник бүлек башлыгы, тәҗрибә житештерү цехы башлыгы, житештерү процессларын автоматлаштыру һәм механикалаштыру бүлеге башлыгы, цех (участок) башлыгы, Капиталь төзелеш

1	2	3
		бүлеге башлығы, участок мастеры, механик, техник-конструкторы, инструмент буенча техник-технолог, техник-технолог
23.	Инженер-электроника (электроника), исәпләү (мәгълүмати-исәпләү) үзәге техникасы	Инженер-электроника (электроника), исәпләү (мәгълүмати-исәпләү) үзәге техникнигы, инженер, инженер-программист (программист), техник-программист, техник-программист
24.	Маркетинг бүлеге башлығы, менеджер, коммерция агенты	Маркетинг бүлеге башлығы, менеджер, реклама буенча менеджер, маркетинг буенча белгеч, коммерция агенты, күчемсез милек сату агенты, сәүдә агенты, аукциончы, бәяләүче
25.	Сызымчы, күчерүче	Сызымчы, сызымчы-конструктор, күчерүче, рәссам
26.	Психолог	Психолог, медицина психологы, педагог-психолог, профконсультант
27.	Физиолог	Физиолог, биолог
28.	Социолог	Социолог, хезмәт социологиясе лабораториясе (бюросы) башлығы
29.	Рәссам	Барлык төр рәссамнар, архитектор, сызымчы
30.	Архитектор	Рәссам-конструктор (дизайнер), сызымчы-конструктор, сызымчы
31.	Тәржемәче-дактилолог, сурдопереводчик	Тәржемәче-дактилолог, сурдотәржемәче
32.	Тәржемәче, синхрон тәржемәче	Тәржемәче, Тәржемәче синхрон
33.	Виварием мөдире	Мөдире виварием, физиолог, биология, ветеринар
34.	Бүлек идарәчесе (ферма, авыл хужалыгы участогы)	Бүлек идарәчесе (ферма, авыл хужалыгы участогы), агроном, зоотехник
35.	Филиал директоры (житәкчесе, мөдире), башка аерымланган	Икътисадый эшчәнлекнең тиешле төре хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри

1	2	3
	структур бүлекчәсе директоры (житәкчәсе)	квалификация төркемнәренә кертелгән вазыйфалар

4.11. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләре юбилей даталары, локаль актлар һәм оешманың коллектив килешүләре белән билгеләнгән башка нигезләр буенча аерым хөрмәтләр билгеләре, Рәхмәт Хатлары, Грамота, бүләкләр алу һәм башка нигезләр буенча билгеләнгән вакыт (ай, квартал, ел) өчен хезмәткәрләргә бирелә.

4.12. Премия һәм башка кызыксындыру түләүләрен гамәлгә ашыру күләме, тәртібе һәм шартлары ТР Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренә локаль актлары һәм күмәк шартнамәләр белән билгеләнә.

V. Компенсация характерындагы түләүләр

5.1. ТР Кама Тамагы муниципаль районының мәдәният учреждениеләрендә компенсация характерындагы түләүләргә түбәндәгеләр керә:

зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмәт шартлары белән эшләүче хезмәткәрләргә түләү;

нормаль квалификациядән, һөнәрләренә (вазыйфаларның) бергә кушылуы, төп эштән тыш эш, төнге вакытта эшләү һәм нормаль эштән читкә авышкан башка шартларда эшләү шартларында эшләгән өчен түләү).

5.2. Зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмәт шартлары белән эшләрдә мәшгуль хезмәткәрләргә һәм нормаль (вазыйфаларны бергә алып бару), дәрестән тыш эш, төнге вакытта эшләү, хезмәт күрсәтү зоналарын киңәйтү, хезмәт күрсәтү күләмен арттыру яки эштән азат ителмичә вакытлыча булмаган хезмәткәрнең бурычларын үтәү, хезмәт шартнамәсе белән билгеләнгән эштән азат ителмичә, хезмәт күрсәтү зоналарын киңәйтү, ял һәм эшләми торган бәйрәм көннәрендә эшләү өчен компенсация характерындагы түләүләр), закон нигезендә һәм ТР Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренә тиешле финансына расланган хезмәт хакы фонды чикләрендә билгеләнә.

Компенсация характерындагы түләүләр, аларны гамәлгә ашыру күләмнәре һәм шартлары хезмәт законнары һәм хезмәт хокукы нормаларын үз эченә алган башка норматив хокукый актлар нигезендә күмәк шартнамәләр, килешүләр, локаль норматив актлар белән билгеләнә.

5.3. Компенсация характерындагы түләүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kh} = O_b \times D_{kh} \times \frac{H_{fk}}{H_n},$$

анда:

B_{kh} – компенсация характерындагы түлүүләр;

O_b – әлеге Нигезләмәнең II бүлеге нигезендә кабул ителә торган яшьләр сәясәте оешмалары хезмәткәрләренең база оклады күләме;

D_{kh} – Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә кабул ителә торган компенсация характерындагы түлүгә өстәмәләр күләме;

H_{fk} – закон буенча компенсация характерындагы түлүүләр каралган фактта файдаланылган вакыт (ставка);

H_n – яшьләр сәясәте оешмалары хезмәткәрләренең әлеге Нигезләмәнең III бүлеге тарафыннан билгеләнгән база окладлары (хезмәт хакы ставкасы) өчен сәгать нормасы.

$$B_{kh} = O_d \times D_{kh} \times \frac{H_{fk}}{H_N},$$

анда:

B_{kh} – компенсация характерындагы түлү;

O_d – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләре житәкчеләре, белгечләре һәм хезмәткәрләре гомумтармак һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфай окладлары ;

D_{kh} – компенсация характерындагы түлү өчен өстәмә түлүүләр күләме;

H_{fk} – закон буенча компенсация характерындагы түлүүләр каралган фактта файдаланылган вакыт;

H_N – Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә кабул ителә торган эшче һәм житәкчеләрнең, белгечләрнең һәм хезмәткәрләренең гомумтармак вазыйфаларының хезмәт хакының (база окладының) база ставкасы өчен сәгать нормасы.

5.4. Нормальләрдән читкә тайпылучы шартларда эш өчен түлүүләр түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

төнге вакытта һәр эш сәгәте нормаль шартларда эшләү белән чагыштырганда, югары күләмдә түләнә, әмма хезмәт законнары һәм хезмәт хокукы нормаларын үз эченә алган башка норматив хокукый актлар белән билгеләнгән күләмнән ким түгел;

жәлеп ителгән очракта хезмәткәр эшкә үзенә билгеләнгән график буенча ял көне яки эшләми торган бәйрәм көне өчен эш икеләтә күләмдә түләнә;

хезмәт оклады алучы хезмәткәрләргә, ял һәм эшләми торган бәйрәм көне эш вакытының айлык нормасы чикләрендә башкарылса, бер айга яки бер сәгатьлек база окладынан тыш бер көнлек яки сәгать база ставкасы күләмендә, әгәр дә эш бер айлык нормадан артык булса, бер сәгатьлек яки бер сәгатьлек база окладынан артык хезмәт хакы алучы хезмәткәрләргә;

хезмәт оклады алучы хезмәткәрләргә, ял һәм эшләми торган бәйрәм көне эш вакытының айлык нормасы чикләрендә башкарылса, бер айга яки бер сәгатьлек база окладынан тыш бер көнлек яки сәгать база ставкасы күләмендә, әгәр дә эш бер айлык нормадан артык булса, бер сәгатьлек яки бер сәгатьлек база окладынан артык хезмәт хакы алучы хезмәткәрләргә;

ял яки эшлэми торган бэйрэм көнөндө эшлэгән хезмәткәрнең теләге буенча аңа башка ял көнө тәкъдим ителергә мөмкин. Бу очракта эш эшлэми торган бэйрэм көнө өчен бер генә күләмдә түләнә, ә ял көнө өчен түләү мәжбүри түгел;

зарарлы һәм (яки) куркыныч хезмәт шартлары белән эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү окладлар (вазыйфаи окладлар) белән чагыштырганда, хезмәт шартларын махсус бәяләү нигезендә, хезмәт шартларын 0,04 база оклады күләмендә, төрле эш төрләре өчен билгеләнгән хезмәт хакы ставкалары белән чагыштырганда югарырак күләмдә билгеләнә;

билгеләнгән эш вакытыннан эшлэгән өчен югары эш хакы түләү эшнең беренче ике сәгәте өчен сәгать ярымнан да ким булмаган күләмдә башкарыла, алдагы сәгатьләр өчен - икеләтә күләмдә;

берничә һөнәрне (вазыйфаларны) берләштергәндә, хезмәт күрсәтү зоналарын киңәйткәндә, эш күләмен арттырганда яки бурычларын башкаруда вакытлыча булмаган хезмәткәр эштән азат ителмичә, билгеләнгән хезмәт шартнамәсе, хезмәткәргә өстәмә житештерелә. Өстәмә түләү күләме өстәмә эш күләмен һәм эчтәлеген исәпкә алып, хезмәт килешүе якларның килешүе буенча билгеләнә.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы муниципаль мәдәният учреждениеләренең эшче мәдәният, сәнгать һәм кинематография һөнәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартлары турындагы Нигезләмәгә кушымта

Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалар Берлеге, Советлар Союзы Социалистик Республикалар Союзы составындагы автономияле республикалар, Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре, дәүләт бүләкләре, алар булган өчен бирелә торган кызыксындыру характерындагы түләү исеMLEге

№	Мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре исеME
1	2
1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең халык артисты
1.2.	Россия Федерациясенең халык рәссамы
1.3.	Россия Федерациясенең атказанган артисты
1.4.	Россия Федерациясенең атказанган уйлап табучысы
1.5.	Россия Федерациясенең атказанган конструкторы
1.6.	Россия Федерациясенең атказанган мәдәният хезмәткәре
1.7.	Россия Федерациясенең атказанган рационализаторы
1.8.	Россия Федерациясенең атказанган рәссамы
2. Татарстан Республикасы дәүләт бүләкләре, почетлы исеMLEге	
2.1.	Татарстан Республикасының халык артисты
2.2.	Татарстан Республикасы халык язучысы
2.3.	Татарстан Республикасының халык шагыйре
2.4.	Татарстан Республикасының халык рәссамы

1	2
2.5.	Татарстан Республикасының атказанган артисты
2.6.	Татарстан Республикасының атказанган сэнгать эшлеклесе
2.7.	Татарстан Республикасының атказанган уйлап табучысы
2.8.	Татарстан Республикасының атказанган мәдәният хезмәткәре
2.9.	Татарстан Республикасының атказанган рационализаторы
2.10.	Татарстан Республикасының атказанган төзүчесе
3. Почетные звания Союза Советских Социалистических Республик	
3.1.	СССРның халык артисты
3.2.	СССРның халык рәссамы
3.3.	СССРның атказанган уйлап табучысы
3.4.	СССРның атказанган төзүчесе
4. Совет Социалистик Республикалары Берлеге составындагы Союз республикалары мактаулы исемнәре	
4.1.	Атказанган полиграфист
4.2.	Атказанган пропагандачы
4.3.	Халык артисты
4.4.	Атказанган артист
4.5.	Атказанган сэнгать эшлеклесе
4.6.	Халык рәссамы
4.7.	Атказанган рәссам
4.8.	Халык язучысы
4.9.	Атказанган язучы
4.10.	Халык шагыйре
4.11.	Халык жырчысы
4.12.	Халык акыны
4.13.	Атказанган журналист
4.14.	Атказанган мәдәният эшлеклесе
4.15.	Атказанган мәдәни-агарту эшләре хезмәткәре

1	2
4.16.	Атказанган мэдэният хезмэткэре
4.17.	Атказанган китапханэче
4.18.	Атказанган келэмче
4.19.	Гамэли сэнгаты остасы
4.20.	Атказанган халык ижаты мастеры
4.21.	Атказанган фэн эшлеклесе
4.22.	Атказанган инженер
4.23.	Атказанган уйлап табучы
4.24.	Атказанган рационализатор
4.25.	Атказанганоста
5. Совет Социалистик Республикалары Берлеге составында автоном республикаларның мактаулы исемнэре	
5.1.	Атказанган төзүче
5.2.	Халык артисты
5.3.	Атказанган артист
5.4.	Атказанган сэнгаты эшлеклесе
5.5.	Халык рэссамы
5.6.	Атказанган рэссам
5.7.	Халык язучысы
5.8.	Атказанган язучы
5.9.	Халык шагыйре
5.10.	Атказанган журналист
5.11.	Атказанган мэдэният хезмэткэре